

2008
Vuosikertomus

---

exel

Sisällysluettelo

Exel-konserni lyhyesti	6
Liiketoiminta-alueet	6
Maantieteellinen sijainti	6
Strategia	6
Visio	7
Taloudelliset tavoitteet	7
Vuosi 2008 lyhyesti	8
Tuloskehitys	8
Keskeiset tapahtumat vuonna 2008	8
Keskeiset tunnusluvut	9
Toimitusjohtajan katsaus	11
Liiketoimintakatsaus – Exel Composites	13
Exel Composites lyhyesti	13
Sovellukset ja markkinat	13
Henkilöstö	17
Liiketoimintakatsaus – Exel Sports Brands	19
Exel Sports Brands lyhyesti	19
Henkilöstö	19
Henkilöstö, laatu, ympäristö ja turvallisuus	21
Hallituksen toimintakertomus	25
Konsernitilinpäätös	30
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	34
Emoyhtiön tilinpäätös ja liitetiedot	57
Tunnuslukujen laskentakaavat	69
Voitonjakoehdotus	70
Tilintarkastuskertomus	71
Hallituksen ja johtoryhmän esittely	72
Tytäryhtiöiden ja yksiköiden johtajat	74
Hallinnointikäytäntö	75
Riskienhallinta	79
Vuosikooste tilikauden 2008 aikana julkaistuista tiedoista	81
Sanasto	82
Tietoja sijoittajille	83

Keveyttö
komposiiteista

EXEL COMPOSITES

Exel Oyj
Kiihtelysvaara, Suomi
Mäntyharju, Suomi

Exel GmbH
Voerde, Saksa

Exel Composites N.V.
Oudenaarde, Belgia

Exel Composites GmbH
Kapfenberg, Itävalta

Exel Composites Australia
Melbourne, Australia
Brisbane, Australia

Exel Composites China
Nanjing, Kiina

Exel Composites UK
Runcorn, Iso-Britannia

EXEL SPORTS BRANDS

Exel Sports Oy
Vantaa, Suomi

Exel Sports Sweden AB
Piteå, Ruotsi

Exel – komposiittien edelläkävijä

Exelin menestys komposiittisovellusten johtavana toimittajana perustuu henkilöstön osaamiseen, korkeaan teknologian tasoon ja itse kehitettyyn komposiittiteknologiaan.

Exel Oyj on teknologiayhtiö, joka suunnittelee, valmistaa ja markkinoi komposiittisia profiileja ja putkia teollisiin sovelluksiin. Konserni on maailman johtava komposiittiprofiilien valmistaja ja se keskittyy toiminnassaan kasvaviin, kapeisiin markkinasektoreihin.

Liiketoiminnan perustana on itse kehitetty komposiittiteknologia, siihen perustuva tuoteisto ja valittujen markkinasegmenttien hallinta vahvalla laatu- ja tuotemerkki-imagolla. Jatkuva uusien sovelluskohteiden etsiminen ja tuotekehitys yhteistyössä asiakkaiden kanssa mahdollistavat yrityksen kasvun. Exel keskittyy toiminnassaan valituille kapeille markkinasektoreille sekä kannattavaan kasvuun. Henkilöstön osaaminen ja korkea teknologian taso ovat avainasemassa Exel Oyj:n toiminnassa.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n listalla pienten yhtiöiden sarjassa.

Liiketoiminta-alueet

Exelin liiketoiminta muodostuu kahdesta liiketoimintasegmentistä: Exel Compositesista ja Exel Sports Brandsista.

Exel Composites on konsernin suurin liiketoimintasegmentti. Sen osuus konsernin liikevaihdosta on 90 prosenttia. Exel Composites on kehittänyt komposiittituotteita yli 1 000 sovellukseen joita toimittaan monilla eri markkinasegmenteillä toimiville asiakkaille. Lähes kaikki tuotteet ja profiilit suunnitellaan yhteistyössä asiakkaiden kanssa ja valmistetaan asiakaskohtaisesti.

Exel Sports Brandsin osuus konsernin liikevaihdosta on 10 prosenttia. Valtaosa Exel Sports Brandsista eli Exelin sauvaliiketoiminta myytiin vuonna 2008. Nyt liiketoiminta muodostuu yksinomaan salibandytuotteista.

Vuoden 2009 ensimmäisen neljänneksen osavuosit-

sauksesta lähtien Exel raportoi ainoastaan yhden liiketoimintasegmentin tarkkuudella, joka on Exel Composites. Exelin segmenttiraportointi tulee noudattamaan vuoden 2009 alussa voimaan tullutta IFRS 8 -standardin muutosta.

Maantieteellinen sijainti

Exel Composites on maailman merkittävin kansainvälinen pultruusiolan yritys, jolla on tuotantolaitoksia seitsemässä maassa: Suomessa, Isossa-Britanniassa, Saksassa, Belgiassa, Itävallassa, Australiassa ja Kiinassa.

Strategia

Exel keskittyy valituissa markkinasegmenteissä teollisuudelle suunnattuihin, vaativiin, asiakaskohtaisesti räätälöityihin komposiittiprofiilituotteisiin. Exelin tavoitteena on kasvaa toimialan keskimääräistä markkinakasvua nopeammin säilyttäen kuitenkin samalla hyvä kannattavuustaso. Yritystoin voidaan vahvistaa Exelin osaamisalueita tai markkina-asemaa maailmanlaajuisesti tai paikallisesti.

Strategiansa mukaisesti Exel keskittyy jatkuvatoimisiin tuotantomenetelmiin pultruusioon ja pull-windingiin sekä lamiointiin, joissa se on maailman markkinajohtaja.

Globaalien komposiittiprofiilimarkkinoiden koko on noin miljardi euroa. Exel Composites on maailman johtava komposiittiprofiilien valmistaja. Teollisuudenala on erittäin fragmentoitunut ja maailmassa on joitakin satoja valmistajia. Yritysten keskimääräinen koko on viidestä seitsemään miljoonaa euroon. Exel on ollut yksi harvoja alan konsolidoijia vuosien varrella.

Kannattavaan kasvuun pyritään keskittymällä kannattaviin ja kasvumahdollisuuksia tarjoaviin OEM-asiakkaisiin valituissa

markkinasegmenteissä. Tällä hetkellä Exel toimittaa tuotteita seuraaville teollisuudenaloille ja markkinasegmenteille: kuljetusvälineeteollisuus, rakentaminen ja infrastruktuuri, energiantuotanto, telekommunikaatio, paperiteollisuus, sähköteollisuus, puhdistus ja kunnossapito, urheilu ja vapaa-aika, konerakennus sekä yleisteollisuus.

Kannattavan kasvun perustana on myös Exelin tarjoama kokonaispalvelu, asiakaslähtöinen toimintatapa sekä läheinen yhteistyö asiakkaiden kanssa. Edistysellisten ja korkealaatuisten tuotteiden lisäksi Exelin kokonaispalvelu muodostuu asiantuntevasta myynnistä ja asiakaspalvelusta, teknisestä tuesta ja pitkäaikaisista asiakaskumppanuuksista.

Kasvustrategian tavoitteiden saavuttamiseksi Exel investoi vahvasti tuote- ja teknologiakehitykseen sekä tekniseen myyntiin. Innovatiivisen tuote- ja teknologiakehityksen tavoitteena on tuottaa kilpailuetua Exelin asiakkaille. Investoinneilla haetaan Exelin markkina-aseman vahvistusta valituissa markkinasegmenteissä. Kannattava kasvu edellyttää tuottavuuden ja tehokkuuden jatkuvaa parantamista soveltamalla parhaita käytäntöjä sekä optimoimalla tuotantolaitosten toimintaa.

Visio

Exel on vaativien komposiittiprofilien johtava maailmanlaajuinen toimittaja valituissa markkinasegmenteissä. Exelin tavoitteena on tuottaa merkittävää lisäarvoa osakkeenomistajiansa sijoittamalle pääomalle. Exelin asiakkailleen tarjoama kokonaispalvelu, korkealaatuiset tuotteet ja pitkäaikaiset yhteistyösuhteet luovat pohjan yhtiön asiakkaiden luottamukselle. Näin toimimalla Exel tarjoaa myös työntekijöilleen kiintoisan ja palkitsevan työympäristön.

Taloudelliset tavoitteet

Exelin hallitus on hyväksynyt 12.2.2009 pitämässään kokouksessa uudet pitkän tähtäimen taloudelliset tavoitteet suhdannekierron aikana:

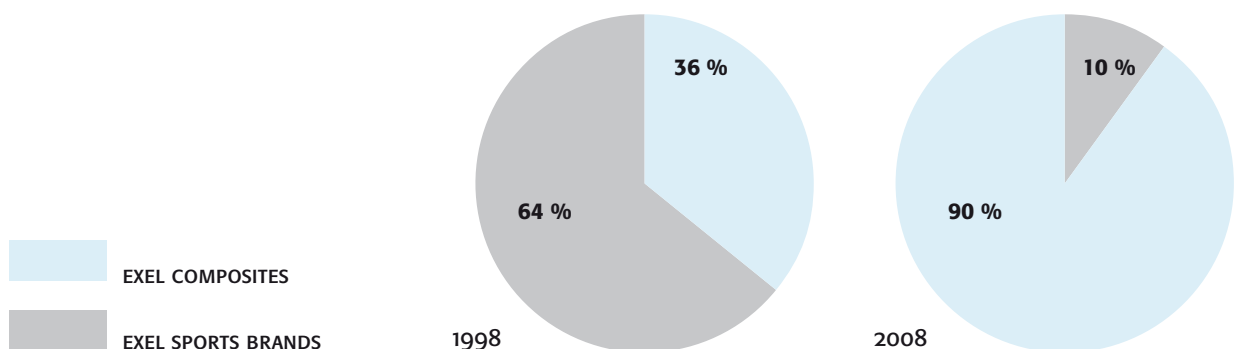
Kasvu: tavoitteena on, että Exel-konsernin keskimääräinen vuosittainen orgaaninen kasvu ylittää toimialan markkinoiden kasvuvauhdin. Kasvu yritysostojen kautta on osa Exelin strategiaa.

Liikevoitto: Exelin tavoitteena on saavuttaa vähintään 10 prosentin liikevoitto nettomyynnistä.

Osinkopolitiikka: Exel pyrkii jakamaan vuosittain osinkona vähintään 40 prosenttia nettotuloksesta sikäli kun yhtiön kulloinenkin taloudellinen tilanne ja kasvumahdollisuudet sen sallivat. •

Exel Compositesin ja Exel Sports Brandsin liikevaihto 1998 vs. 2008

Haasteellinen VUOSI

Maa- ja maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma vaikutti myös Exelin taloudelliseen tilanteeseen. Kannattavuuden turvaamiseksi tehtiin rakenteellisia muutoksia.

Tuloskehitys

Exel-konsernin liikevaihto pieneni vuonna 2008 94,9 (113,5) miljoonaan euroon eli 16,4 prosenttia edellisvuodesta.

Exelin kannattavuus vuonna 2008 laski edellisvuoteen verrattuna eikä ollut tyydyttävällä tasolla. Konsernin liikevoitto oli -0,4 miljoonaa euroa. Kertaluonteiset erät olivat -7,8 miljoonaa euroa.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2008

4.1.2008 Exel ilmoitti käynnistävänsä yt-neuvottelut Mäntyharjun tehtaalla. Neuvottelujen seurauksena irtisanottiin 13 henkilöä.

27.2.2008 yhtiö ilmoitti, että Vesa Korpimies nimitetään Exel Oyj:n toimitusjohtajaksi. Hän otti tehtävän vastaan 10.4.2008.

7.4.2008 yhtiö ilmoitti, että Exelin ensimmäisestä vuosineljänneksestä tulee heikko.

Exel myi Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan ESB Sportsille kesäkuussa 2008. Jäljelle jäänyt salibandyliiketoiminta organisoitiin omaksi liiketoiminnakseen Exel-konsernin sisällä.

30.10.2008 yhtiö ilmoitti käynnistävänsä yt-neuvottelut Exel Sports Oy:ssä ja Exel Sports Sweden AB:ssä. Lomautuksia Mäntyharjun tehtaalla.

Konsernin kassavirta oli vahva ollen +11,1 (+2,6) miljoonaa euroa.

Markkinat olivat yleisesti haasteelliset pultruusiobisneksessä. •

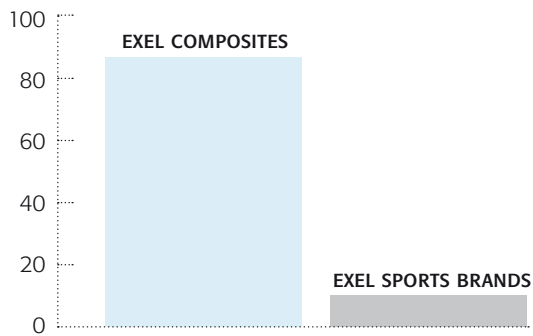

Keskeiset tunnusluvut

	2008	2007
Liikevaihto, milj. euroa	94,9	113,5
Liikevoitto, milj. euroa	-0,4	4,8
% liikevaihdosta	-0,4	4,2
Tilikauden tulos, milj. euroa	-3,0	2,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,0	7,3
Velkaantumisaste, %	123,9	118,4
Omavaraisuusaste, %	28,2	31,3
Tulos/osake, euroa	-0,25	0,17
Oma pääoma/osake, euroa	1,40	1,98

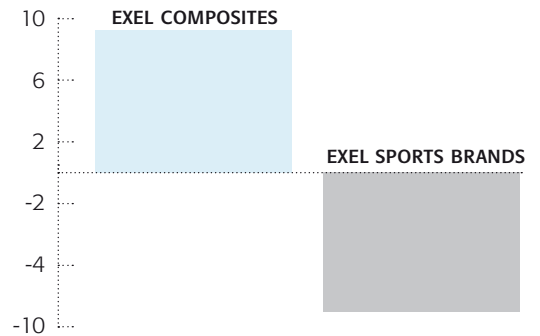
Liikevaihto segmenteittäin vuonna 2008

Exel Composites: 86,7 milj. euroa
Exel Sports Brands: 10,0 milj. euroa

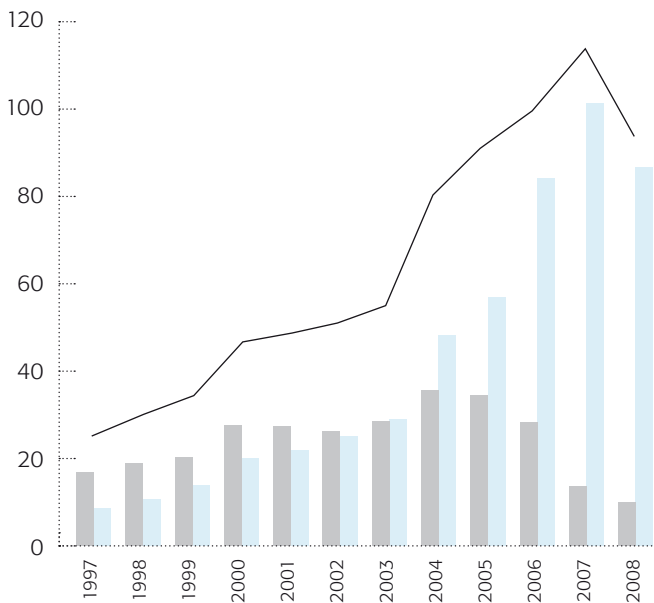

Liikevoitto segmenteittäin vuonna 2008

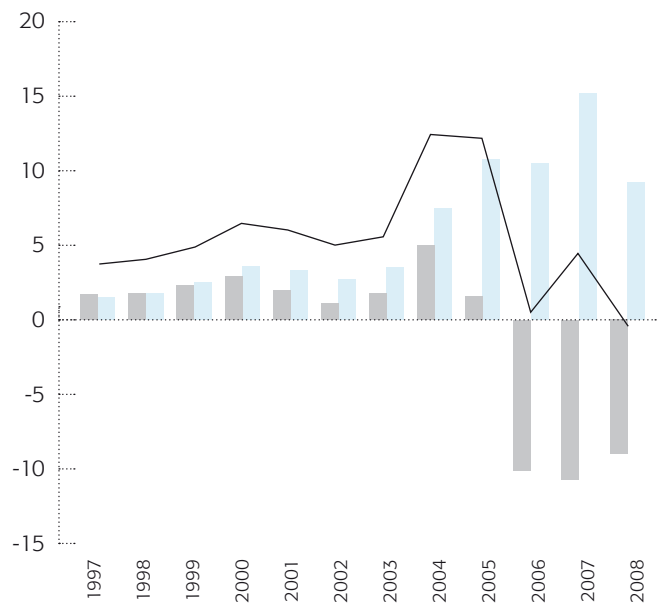
Exel Composites: 9,2 milj. euroa
Exel Sports Brands: -9,0 milj. euroa

Liikevaihto segmenteittäin 1997–2008 (milj. euroa)

Liikevoitto segmenteittäin 1997–2008 (milj. euroa)

EXEL COMPOSITES
  EXEL SPORTS BRANDS
  YHTEENSÄ

Kehityksen kärjessä

Keskittyminen avainliiketoimintaan

Työskenneltyäni yhtiön palveluksessa 20 vuotta eri tehtävissä mm. Exel Composites -liiketoiminnan johdossa vuodesta 1998, otin vastaan toimitusjohtajan tehtävän 10.4.2008 huhtikuussa 2008 pidetyn yhtiökokouksen nimittäessä Göran Jönssonin yhtiön hallitukseen.

2008 oli Exelille tapahtumarikas vuosi sekä rakennemuutoksen vuosi. Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminta myytiin, mikä mahdollisti konsernin keskittymisen ydinliiketoimintaansa eli Exel Compositesiin.

Taluskriisi ja sitä seurannut maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma pahenivat merkittävästi vuonna 2008 vaikuttaen kysyntään negatiivisesti myös pultruusiomarkkinoilla, erityisesti rakennus- ja kuljetussegmenteissä. Lisäksi Exel Compositesin tuulienergiasegmentin hankintakäytännöt muuttuivat vaikuttaen negatiivisesti sekä myyntiin että kannattavuuteen. Tämän vuoksi ryhdyttiin toimenpiteisiin konsernin kustannusten alentamiseksi globaalisti. Keskityimme voimakkaasti myös käyttöpääoman pienentämiseen konsernin kaikissa yksiköissä turvataksemme kassavirran ja parantaaksemme taloudellista asemaamme.

Konsernin rakennemuutos on nyt saatu pääosin päätökseen. Exel Sports Brands jaettiin kahteen liiketoiminta-alueeseen: Outdooriin ja salibandyliiketoimintaan. Outdoor-liiketoiminta myytiin ESB Sportsille kesäkuussa 2008. Jäljelle jäänyt salibandyliiketoiminta organisoitiin omaksi yksikökseen. Vuoden 2008 kannattavuus oli edelleen epätydyttävä ja ryhdyimme toimenpiteisiin yksikön kannattavuuden palauttamiseksi.

Exel-konsernin liikevaihto pieneni 16,4 prosenttia 94,9 (113,5) miljoonaan euroon. Ilman kertaluonteisia eriä kertomusvuoden liikevoitto pieneni myös 7,4 (10,1) miljoonaan eu-

roon. Keskittyminen kassavirran parantamiseen oli tuloksellinen. Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta kasvoi 11,1 (2,6) miljoonaan euroon ja nettovelka pieneni 20,7 (27,9) miljoonaan euroon.

Näiden toimenpiteiden avulla voimme nyt keskittyä ydinliiketoimintaamme Exel Compositesiin. Näin vuoden alussa markkinakysyntä on epävarma ja varaudumme heikentyvän kehityssuunnan jatkumiseen. Ryhdyimme lisätoimenpiteisiin karsiaksemme kustannuksia, pienentääksemme käyttöpääomaa ja lyhentääksemme velkaa. Olemme päättäneet selvittää laskusuhdanteesta. Keskitymme myös voimallisesti myyntiin nykyisille ja uusille asiakkaille sekä etsimään synergioita tuotantolaitosten kesken tavoitteena varmistaa kriittinen massa myynnissä ja teknisessä myynnissä.

Exelillä on monipuolinen asiakaskunta. Tuotteitamme käytetään useissa markkinasegmenteissä ja markkina-asemamme on vahva. Mielenkiintoisia näkymiä on muun muassa sähköteollisuuden uusissa sovelluksissa. Tehdyillä toimenpiteillä ja keskittymällä edistyksellisten sovellusten kehittämiseen olemme hyvissä asemassa entistä haasteellisemmassa liiketoimintaympäristössä ja samalla hyödynnämme markkinoiden kasvumahdollisuuksia.

Uskon, että osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan ja asiakaskuntamme luottamuksen avulla sekä osakkeenomistajiemme tuella pystymme kehittämään Exelistä maailman johtavan komposiittiprofiileja valmistavan yrityksen. Haluan kiittää kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat myötävaikuttaneet positiiviseen kehitykseen vuoden 2008 toisella puoliskolla. •

MAALISKUUSSA 2009

VESA KORPIMIES, TOIMITUSJOHTAJA

"Tehdyillä toimenpiteillä ja keskittymällä edistyksellisten sovellusten kehittämiseen olemme hyvissä asemassa toimimaan entistä haasteellisemmassa liiketoimintaympäristössä ja samalla hyödynnämme markkinoiden kasvumahdollisuuksia."

VESA KORPIMIES, TOIMITUSJOHTAJA

Komposiittien tunnäyttäjät

Exel Composites

– kestäväää laatua

Asiakaskohtaisen kehitystyön avulla pystymme valmistamaan edistyksellisiä, kevyitä komposiittiprofiileja, jotka haastavat perinteiset materiaalit. Tavoitteena on luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

LIKEVAIHTO	86,7 MILJOONAA EUROA
LIKEVOITTO	9,2 MILJOONAA EUROA
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN	476

Exel Composites lyhyesti

Exel Composites on jaettu kahteen maantieteelliseen alueeseen, Eurooppaan ja Aasiaan/Tyynenmeren alueeseen. Tuotteita toimitetaan kymmeneen markkinasegmenttiin. Markkinasegmentit ovat: kuljetusvälineiteollisuus, rakentaminen ja infrastruktuuri, energiantuotanto, telekommunikaatio, paperiteollisuus, sähköteollisuus, puhdistus ja kunnossapito, urheilu ja vapaa-aika, koneenrakennus sekä yleisteollisuus.

Exel on erikoistunut jäykkien, kestävien, kevyiden ja suorituskykyisten komposiittiprofiilien kehittämiseen, valmistukseen ja markkinointiin. Lasi- ja hiilikuituisia sovelluksia on jo yli 1 000 ja ne kaikki ovat asiakaskohtaisen kehitystyön tulosta. Kehitystyö muiden materiaalien, kuten alumiinin, teräksen tai puun, korvaamiseksi komposiittimateriaaleilla on jatkuvaa ja uusia sovellusalueita löytyy koko ajan. Komposiittimateriaalien kiistattomat keveyteen ja jäykkyyteen perustuvat ominaisuudet tekevät niistä ylivoimaisia kestävyydeltään ja toimivuudeltaan. Exel panostaa merkittävästi sekä taloudellisia että henkilöstöresursseja yhteistyössä tärkeimpien yhteistyökumppanien kanssa tuotekehityksen strategisille alueille. Exelin tavoitteena on luoda ylivoimaista kilpailukykyä asiakkailleen.

Exel Compositesin liikevaihto pieneni 16,9 prosenttia 86,7 (104,3) miljoonaan euroon. Exel Compositesin liikevoitto oli 9,2 (15,2) miljoonaa euroa sisältäen -1,1 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Myynnin pieneneminen johtui lähinnä tuulienergiasegmentin hankintakäytäntöjen muutoksesta sekä Saksassa sijainneen Plastics-liiketoiminnan myynnistä. Lisäksi sisäinen myynti Exel Sports Brandsille pieneni vuonna 2008. Uusien asiakaskohtaisesti räätälöityjen komposiittiprofiilien markkinat kasvavat. Exel on ko. alan markkinajohtaja ja siten hyvässä asemassa hyötyäkseen alan kasvusta.

EXEL COMPOSITESIN SOVELLUKSET JA MARKKINAT

Kuljetusvälineiteollisuus

Exel toimittaa ulko- ja sisäpuolisia runkokomponentteja juniin, raitiovaunuihin ja linja-autoihin. Ulkopuoliset rungonosat kiinnitetään tyypillisesti liimaamalla bussien metallikehikoihin. Tuotteita ovat mm. erilaiset jäykistenurkkaprofiilit, helmaprofiilit ja tavaratilaluukkuprofiilit. Sisäpuolisia osia ovat mm. ilmastointi/lämmityskanavat, katto- ja seinäprofiilit ja hattuhyllyrakenteet. Myös rekka- ja perävaunuteollisuudelle toimitetaan lukuisia tuotteita ja kylmäkuljetusvälineet ovat yksi tärkeimmistä komposiittisovellusalueista.

Kertomusvuoden aikana tuotantoon otettiin useita uusia profiileja sekä uusille että vanhoille asiakkaille. Laatuvaatimukset tässä markkinassa ovat tiukentuneet jatkuvasti, ja kustannuksissa on hintapaineita.

Junasektori on aktiivisin Euroopassa, missä moni valtiovalta

panostaa junaliikenteen kehittämiseen. Exelin asiakkaat ovat voittaneet suuria projekteja, joiden toimitukset jatkuvat useita vuosia eteenpäin.

Oudenaarden tehtaalle myönnettiin ISO 9001 -sertifikaatti, ja Runcornin tehdas sertifioitiin uutta lentokonesovellusta varten.

Vuonna 2008 Exel toimitti kaikki tarvittavat asiakaskohtaisesti räätälöidyt kaapelointijärjestelmät Lontoon Heathrow'n lentokentän Terminaali 5:n ULTra-projektiin (Urban Light Transport).

Rakentaminen ja infrastruktuuri

Kestävyys on ehdoton edellytys kaikissa rakentamiseen ja infrastruktuuriin liittyvissä sovelluksissa. Jo peruslasikuitulaminaattirakenteinen pultruusiolla valmistettu komposiittiprofiili on mekaanisilta ominaisuuksiltaan ylivoimainen muihin muovimateriaaleihin verrattuna. Hiilikuituvahvistetut profiilit ovat jopa yhtä kestäviä kuin metallit. Korroosionkestävyys, keveys ja sen mahdollistama helppo asennus sekä lämmön- ja sähköneristävyyys ovat vain muutamia esimerkkejä komposiittiprofiilien eduista. Näiden ominaisuuksien yhdistäminen ja hyödyntäminen on johtanut erityisesti rakennusteollisuudessa laajaan valikoimaan erilaisia sovelluksia.

Segmenttiin kuuluvat mm. lentokenttätuotteet (lähestymisvalomastot, säämastot ja ILS-mastot), huolto- ja korjausrakentaminen (portaat, kaiteet ja kulkutasot), kaapelointijärjestelmät, geologiset stabilointijärjestelmät kaivos- ja maanrakennusteollisuudelle, satamien ritiläjärjestelmät, profiilit vedenkäsittely ja -puhdistuslaitoksiin sekä ikkuna- ja oviprofiilit.

Useat maantieteelliset alueet ja markkinasegmentit ovat kärsineet säästötoimenpiteistä. Tällaisia ovat mm. espanjalainen rakennussektori ja Saksan juna-infrastruktuuri. Suurien projektien määrä näillä markkinoilla on vähentynyt. Talouskriisi ja rakennusmarkkinoilla yleisesti vallitseva varovaisuus rajoittavat uusien sovellusten syntyä.

Maailmanlaajuinen kilpailu on erityisen ankaraa yleisimmissä rakennusteollisuuden sovelluksissa.

Eräät niche-markkinasegmentit, kuten lentokenttätuotteet, vetivät kuitenkin hyvin vuonna 2008. Myynti koostui pääasiallisesti lähestymisvalomastoista kuten aiempina vuosina, mutta vuonna 2006 julkaistun Aerodrome Design Manual Part 6:n (mastojen rikkoutuvaisuus) vaikutus näkyi selkeästi myös muissa tuotteissa. Murtuvien säämastojen myynti oli aiempaa suurempi. ILS-antennimastojen sekä rikkoutuvien lentokenttäaitojen ensimmäiset toimitukset tapahtuivat kuluneena vuonna.

Muuttuvat säännökset energiansäästöissä ja ympäristöasioissa avaavat uusia kasvunäkymiä vedenpuhdistuksessa sekä ovi- ja ikkunaprofiileissa. Useille konsernin tehtaalle on saatu näistä segmenteistä uusia projekteja ja asiakkaita. »

436

Vuoden 2008 lopussa Exel Composites työllisti 436 henkilöä.

KIM SJÖDAHL JA HÄNEN TIIMINSÄ KEHITTÄVÄT UUSIA SOVELLUKSIA TEOLLISUUDEN TARPEISIIN KONSERNIN SUOMEN YKSIKÖISSÄ.

Jatkuvaa kehitystyötä

Millainen on toimenkuvasi? Vastaan Exel Composites Finlandin tuotekehityksestä. Työni koostuu uusien tuotteiden kehittämisestä sekä olemassa olevien tuotteiden ja projektien jatkuvasta parantamisesta. Tiimissämme työskentelee insinöörejä useista eri tuoterhyhmistä. He soveltavat olemassa olevaa tietoa uusiin projekteihin ja kehittävät täysin uudenlaisia ratkaisuja teollisuuden tarpeisiin.

Kuinka asiakkaat hyötyvät tuotekehityksestä? Toimitamme asiakkaillemme heidän tarpeisiinsa räätälöityjä erikoissovelluksia. Autamme heitä saavuttamaan laadullisesti parhaan mahdollisen tuotteen kustannustehokkuutta unohtamatta.

Kuinka vastaatte erilaisiin vaatimuksiin? Tiimityöskentely on kaiken a ja o. Eri alueisiin erikoistuneet henkilöt panostavat projekteihin toimittaakseen asiakkaille heidän tarpeitaan parhaiten vastaavan tuotteen. Tämän vuoksi haluamme olla mukana projekteissa aivan alusta alkaen.

Miksi tuotekehitys on niin tärkeää? Kohtaamme työssämme haasteita päivittäin. Tuotteitamme käytetään niin monissa eri sovelluksissa, että meidän täytyy tehdä kovasti töitä pysyäksemme kehityksen mukana. Tänä vuonna toimitamme sellaisia tuotteita joita emme vielä puoli vuotta sitten uskoneet pystyvämme valmistamaan.

Onko mieleesi jäänyt jokin erityinen sovellus?

Maailman suurimman pultruusiolla valmistetun telekommunikaatiosovellukseen kehitetyn putken kehitystyö oli mielenkiintoista ja haastavaa. Erikoisen siitä teki se, että putki ei ollut ainoastaan suuri, mutta myös hyvin ohutseinämäinen. Sen seinämä oli vain 2,5 mm paksu ja halkaisija oli yli 500 mm. Tietoisuus siitä, että kyseessä oli suurin koskaan valmistettu pultruusioputki ja että valmistamme sitä nyt jatkuvasti, teki projektista erittäin mielekkään. •

”Työn monipuolisuus ja se, että voin itse vaikuttaa tehtäviini, tekee työstäni mielekkästä. Kehitämme jatkuvasti työskentelytapojamme tavoitteena mahdollisimman joustavat toimintatavat.”

LIISA MYLLER, VARSII- JA TELESKOOPPITUOTTEIDEN KOKOONPANIJA, EXEL OYJ

Energiäteollisuus

Uusien ympäristöystävällisten ja kustannustehokkaiden energiamuotojen kehitystyö etenee nopeasti ympäri maailmaa. Exel on mukana kaikissa merkittävimmissä energiateollisuuden segmenteissä ja sovelluksissa. Tällä hetkellä Exel toimittaa profiileja tuuli- ja aurinkoenergiäteollisuudelle. Meneillään on useita kansainvälisiä projekteja, joiden tavoitteena on aalto- ja vuorovesienergian hyödyntäminen. Komposiittien kiistattomia etuja ovat korroosionkesto, keveys, lujuus ja jäykkyys. Ne mahdollistavat kustannustehokkaan ja vain vähän huoltoa vaativan energian talteenoton.

Vuonna 2008 Exel toimitti British Petroleumille (BP) profiileja DELOS-projektiin (Deep Ocean Environmental Long-term Observatory System). Tällä järjestelmällä BP tutkii syvänmeren elinoloja ja eläimiä. Projekti kestää yli 25 vuotta.

Telekommunikaatio

Telekommunikaatioteollisuudelle toimitettavia tuotteita ovat mm. antennisuoja- ja optisten kaapeleiden suoja-putket. Vaikka tukimastojen antennien suojaamiseksi on useita eri vaihtoehtoja, on tehokkain ratkaisu pultruusiteknologialla valmistetut lasikuituiset komposiittiprofiilit ja -putket.

Exel on maailman markkinajohtaja tässä segmentissä valmistamalla tarkkojen spesifikaatioiden mukaisia profiileja. Exelin edistyksellinen teknologia mahdollistaa ohutseinämäisten mutta kestävien ja jäykkien tuotteiden valmistuksen. Nämä ominaisuudet ovat antennisuoja- ja optisten kaapeleiden keskeisimmät vaatimukset.

Lisäksi tuotteiden tulee läpäistä hyvin radioaaltoja ja kestää erinomaisesti erilaisia sääolosuhteita sekä UV-säteilyä.

Komposiittiset optisten kaapeleiden suojakuoret toimivat optisten kaapeleiden vahvikkeena tuotannon, asennuksen ja kaapeleiden käytön aikana.

Paperiteollisuus

Exelillä on yli 10 vuoden kokemus komposiittisista paperikonesovelluksista. Paperiteollisuudelle on kehitetty laaja valikoima erilaisia tuotteita, kuten kaavinteriä ja viiranvaihtosalkoja. Uusia sovelluksia kehitetään jatkuvasti sekä kaavarointiin että muille sovellusalueille, joilla komposiittien erikoisominaisuuksia kuten lujuutta suhteutettuna painoon, hyvää kulumiskestoa, keveyttä tai korroosionkestoa voidaan hyödyntää.

Sähköteollisuus

Lasikuidusta valmistetuilla profiileilla on erinomaiset sähköneristämisen ominaisuudet.

Sähköteollisuuden tuotteita ovat mm. sähköeriste- ja epoksitangot, eristesidekiskot rautateille ja metroille, profiilit erilaisiin sähkölaitteisiin kuten muuntajiin, sähkögeneraattoreihin ja -moottoreihin sekä sähkökaapeleiden syöttötangot.

Puhdistus ja kunnossapito

Teollisuuslaitosten puhdistus ja kunnossapito on haasteellista erityisesti kohteissa, joiden saavuttaminen on vaikeaa tai ulottuvuus on ongelma. Koska terveys- ja turvallisuuskysymykset

1 000

erilaista lasi- ja hiilikuitusovellusta ovat asiakaskohtaisen kehitystyön tulosta.

XTEL

System™ -teleskooppiperheelle myönnettiin kansainvälisesti tunnustettu "red dot: best of the best" -muotoilupalkinto vuonna 2008.

ten huomioonottaminen on välttämätöntä korkeanpaikan työskentelyssä, Exel tarjoaa kokonaisen tuoteperheen komposiittisia teleskooppeja, joiden avulla voidaan työskennellä turvallisesti maantasolta. Xtel System™ -teleskooppiperheelle myönnettiin kansainvälisesti tunnustettu "red dot: best of the best" -muotoilupalkinto vuonna 2008.

Urheilu ja vapaa-aika

Exel suunnittelee ja valmistaa komposiittisia profiileja, putkia ja laminaatteja moniin urheilu- ja vapaa-ajan sovelluksiin. Exelillä on pitkä kokemus putkien valmistamisesta maastohiihto-, kävely-, vaellus- ja rullaluistelusauvoihin. Exelin valmistamia profiileja käytetään myös mm. purjelautojen ja purjeventeiden mastoissa, matkailuvaunujen katoksissa sekä teltoissa. Exelin laminaatteja käytetään suksissa, lumilautoissa, jääkiekkomailoissa sekä rulla- ja vesilautoissa.

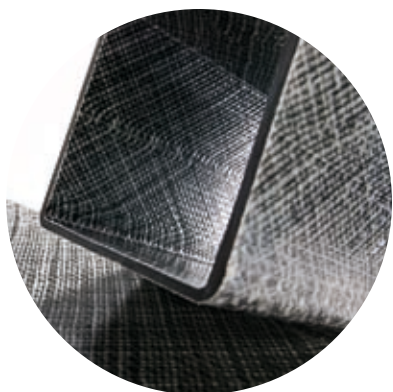

Koneteollisuus

Exelillä on yli 30 vuoden kokemus vaativien pultruusiolla valmistettujen komposiittiprofiilien suunnittelusta ja valmistamisesta koneteollisuuden eri aloille. Komposiittiprofiilien ylivoimaisia ominaisuuksia hyödynnetään yhä enemmän mm. tekstiilikoneissa, painokoneissa, roboteissa, manipulaattoreissa sekä pakkauslaitteissa ja mittauslaitteissa.

Yleisteollisuus

Komposiittimateriaaleja voidaan käyttää monissa eri käyttökohteissa. Niiden erinomaiset ominaisuudet kuten korroosionkestävyys, keveys ja jäykkyys tekevät niistä ylivoimaisia perinteisiin materiaaleihin verrattuna. Exelillä on pitkä kokemus erilaisten tuotteiden kehittämisestä puolustusvälineiteollisuudelle. Tällaisia ovat mm. sektorivarjot, joita käytetään suurten, kiinteiden kohteiden suojaamiseen, miinanetsintälaitteet sekä teleskooppiset naamiotuet. Tuotteistoon kuuluvat myös System 30:n lasikuituputket ja liitoskappaleet, joiden avulla voidaan rakentaa helposti mm. erilaisia kehikkoja ja muita kevytrakenteita. Kevyitä ja ruostumattomia osia voi käyttää sekä sisällä että ulkona, esimerkiksi autotalleissa, venepressujen tukirakenteina, marketeissa tai messuosastojen rakentamisessa. Lisäksi segmentti toimittaa erilaisia sovelluksia maatalous- ja metsäsektoreille.

Henkilöstö

Vuoden 2008 lopussa Exel Compositesin palveluksessa oli 436 henkilöä: 178 Suomessa, 55 Isossa-Britanniassa, 43 Belgiassa, 35 Saksassa, 33 Itävallassa, 47 Australiassa ja 46 Kiinassa. •

Exel Sports Brands

– rakennemuutoksen vuosi

Exelin salibandytuotteilla on vahva markkina-asema. Outdoor-liiketoiminta myytiin ESB Sportsille tavoitteena keskittyä teollisuuden avainliiketoimintoihin.

LIKEVAIHTO	10,0 MILJ. EUROA
LIKEVOITTO	-9,0 MILJ. EUROA
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN	33

Exel Sports Brands lyhyesti

Vuonna 2008 Exel solmi sopimuksen Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan myynnistä ESB Sportsille. ESB Sports osti liiketoimintakaupalla Outdoor-liiketoiminnan, Outdoor-liiketoimintaan liittyvät varastot sekä tilauskannan. Kauppaan sisältyi myös pitkäaikainen lisenssisopimus, johon kuuluu Exel-tuotemerkin lisäksi mm. Nordic Walker™- ja Nordic Blader™-tuotemerkkien käyttö tietyissä tuoteryhmissä. Outdoor-liiketoiminnan Suomen ja Saksan työntekijät (9 henkilöä Suomessa ja 18 Saksassa) siirtyivät ESB Sportsin palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Liiketoiminnan siirto selkeytti Exel-konsernin liiketoimintarakennetta ja tukee keskittymistä teollisuuden avainliiketoimintoihin.

Exel Sports Brands on myös lopettanut Björn Dählie -hiihtotekstiilien, Lars Kjus -alppihiihtotekstiilien, Tubbs-lumikenkien ja Swany-käsineiden maahantuonnin.

Exel Sports Brandsin liiketappio oli -9,0 miljoonaa euroa sisältäen -7,1 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä verrattuna

edellisvuoden -10,7 miljoonaan euroon sisältäen -3,5 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Exel Sports Brandsin uudelleenjärjestely jatkui vuonna 2008 ja se saatiin pääosin päätökseen mukaan lukien USA:ssa sijainneen Exel USA, Inc:in toiminnan lakkauttaminen toukokuussa 2008 sekä Kiinassa sijainneen Nordic Sports Products (Beijing) Co., Ltd:n osakekannan myynti ESB Sports Oy:lle syyskuussa 2008.

Tällä hetkellä Exel Sports Brandsin toiminta muodostuu ainoastaan salibandyliiketoiminnasta, missä sillä on vahva brändi ja markkina-asema. Monet kansalliset joukkueet ja huippuseurat käyttävät Exelin salibandy-mailloja ja -varusteita, kuten joukkueasuja ja maalivahdin välineitä. Exelillä on vahva näkyvyys salibandyn maailmanmestaruuskilpailuissa ja muissa kilpailuissa sekä kotimaassa että ulkomailla. Suomessa salibandy on jo toiseksi suosituin joukkueurheilulaji ja pelaajia on noin 390 000. Laji on erittäin suosittu myös Ruotsissa ja harrastajamäärät kasvavat edelleen esimerkiksi Sveitsissä ja Tšekin tasavallassa.

Salibandytuotteita markkinoidaan Exel-, Canadien-, Prostick- ja Precision -tuotemerkeillä.

Henkilöstö

Vuoden 2008 lopussa Exel Sports Brandsin palveluksessa oli 19 henkilöä, joista 14 Suomessa ja 5 Ruotsissa. •

Huippu-
teknolo-
giaa

Osaava henkilöstö avainasemassa

Motivoituneen ja osaavan henkilöstön avulla pystymme saavuttamaan laadulle, kasvulle ja kannattavuudelle asettamamme tavoitteet. Henkilökunta on Exelin kansainvälisen menestyksen perusta.

"Asiakkaidemme tuotteiden korkea laatu varmistetaan laboratoriossamme monipuolisilla ja nykyaikaisilla testauslaitteilla. Laboratoriomme on myös miellyttävä paikka työskennellä."

JANI LAISTE, LABORATORIOASSISTENTTI, EXEL OYJ

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstön osaaminen ja korkea teknologian taso ovat avainasemassa Exelin toiminnassa. Osaava henkilöstö on Exelin tärkein käyttövara ja olemassaolon, kasvun ja kehityksen edellytys. Henkilöstön kehittäminen onkin eräs keskeisimmistä Exelin henkilöstöpolitiikan kulmakivistä. Vuosittain pidettävien kehityskeskustelujen ja koulutuskartoitusten avulla selvitetään osaamistarpeita sekä tuetaan henkilökohtaista kehittymistä.

Tasa-arvoasiat

Exelille on laadittu yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa tasa-arvosuunnitelma, joka painottaa esimiestoiminnan vastuuta tasa-arvokysymyksissä, tukee henkilöstön tasavertaista kehittymistä ja tehtäväkiertoa sekä perhevapaiden käyttöä. Rekrytoinnissa etusijalla on nykyinen henkilöstö. Palkkauspolitiikalla kannustetaan henkilöstöä tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Koulutusohjelmat

Kertomusvuoden aikana henkilökuntaa opastettiin uuden toiminnanohjausjärjestelmän käytössä. Se otettiin käyttöön Suomen yksiköissä vuoden 2008 alussa Mäntyharjun tehtaalla. Koulutusta järjestettiin myös hätäensivussa, hätäsammutuksessa sekä ympäristöasioissa. Lisäksi Kiihtelysvaaran tehtaalla järjestettiin yhteistoimintaharjoitus yhteistyössä paikallisen pelastuslaitoksen kanssa.

Palkitseminen

Koko Exel Oyj:n henkilöstö on tulospalkkauksen piirissä. Toimihenkilöillä on kuukausipalkka sekä vuosibonus, joka on sidottu vuosittain sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen painottaen kasvua ja kannattavuutta. Työntekijät ovat myös tulospalkkauksen piirissä, mutta heille palkkio maksetaan tilikausittain työn tuottavuuden perusteella. Lisäksi yhtiön ylimmällä johdolla on pitkän tähtäimen kannustusjärjestelmä. »

TEKNINEN JOHTAJA **JOHN HARTLEY** SAATAA
ASIAKKAIDEN TOIVEET TOIMIVIKSI TUOTTEIKSI.

Ideaalista kehitystä

Millainen on toimenkuvasi? Minulla on kaksi vastuualuetta: vastaan teknisen osaston tiimin tuotekehityksen koordinoinnista Exel Composites UK:ssa uusien ja olemassa olevien tuotteiden osalta. Lisäksi vastaan myyntiosaston toiminnan koordinoinnista ja myynnin kehittämisestä. Osallistun myös useisiin tutkimusprojekteihin.

Kuinka asiakkaat hyötyvät tuotekehityksestä? Valtaosa uusista sovelluksista vaatii tuotekehitystä, jotta pystymme vastaamaan tuotespesifikaatioihin. Yleensä tämä tarkoittaa sitä, että erilaisten rakenteiden tai hartsireseptuurien tulee olla asiakkaan vaatimusten mukaisia. Monien asiakkaiden sovelluksissa komposiitit tuovat etuja perinteisiin materiaaleihin nähden. Tällaisia ovat esimerkiksi korroosionkestävyys, sähkönjohtavuus tai lämpöresistanssi.

Kuinka vastaatte erilaisiin vaatimuksiin? On ensiarvoisen tärkeää ymmärtää asiakkaiden tarpeet. Tuotteen tulee täyttää asiakkaiden vaatimukset. Jotkut tuotteet ovat suunnittelun kannalta helppoja ja toiset taas hyvinkin vaikeita riippuen tuotteen loppukäytöstä.

Miksi tuotekehitys on niin tärkeää? Kilpailu on muuttunut globaaliksi. Pysyäksemme askeleen edellä kilpailijoitamme meidän täytyy kehittää jo tuotannossa olevia tuotteita.

Minkälaisia haasteita olet kohdannut? Haasteet tulevat yleensä asiakkailtamme ja ne voivat olla hyvinkin erilaisia. Se tekee tästä työstä erittäin mielenkiintoista. •

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön määrä oli vuoden 2008 lopussa 472 (579). Keskimäärin se oli kauden aikana 526 (568). Kotimaassa työskentelevän henkilöstön määrä oli 208 (240) ja ulkomailla 264 (327). Exel Composites työllisti vuoden 2008 lopussa 436 (511) henkilöä ja Exel Sports Brands 19 (48). Vähennys sekä kotimaassa että ulkomailla viime vuoteen verrattuna johtuu Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan ja Nordic Sports Products (Beijing) Co., Ltd:n osakkeiden myynnistä.

LAATU, YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

Exel-konsernissa laatu, ympäristö ja turvallisuus ovat olennainen osa johtamista, jonka kehittäminen perustuu toimintapolitiikan pohjalta asetettuihin tavoitteisiin.

Laatujärjestelmä

Exel-konsernilla on Bureau Veritas Certificationin myöntämä konsernisertifikaatti, joka kattaa kaikki konsernin yksiköt. Vuonna 2008 konsernisertifikaatti laajeni käsittämään Belgian ja Kiinan yksiköt. Exel-konserni arvioi yksiköiden tehokkuutta yhtenäisillä arviointiperusteilla. Johto seuraa arviointiperusteita ja määrittelee korjaavat toimenpiteet.

Toiminnanohjausjärjestelmä on keskeinen osa laatujärjestelmää, ja sillä on merkittävä rooli tiedonkulun hallinnassa liiketoimintaprosessien sisällä ja niiden välillä. Exel-konsernissa otettiin käyttöön yhteinen toiminnanohjausjärjestelmä vuoden 2008 alussa. Järjestelmä otettiin käyttöön Suomen yksiköissä vuonna 2008 ja sen käyttöönotto ulkomaan yksiköissä on aloitettu.

Ympäristö ja turvallisuus

Bureau Veritas Certification on myöntänyt Exel-konsernin Suomen yksiköille, Kivaran ja Mäntyharjun tehtaalle, ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Sertifioitun ympäristönhallintajärjestelmän käytäntöjä noudatetaan myös konsernin ulkomaan yksiköissä.

Exel on tunnistanut tärkeitä ympäristönäkökohdat ja riskit. Niiden ja lainsäädännöllisten vaatimusten phjalta on rakennettu ympäristöohjelma. Ympäristönäkökohtia seurataan ja mitataan lähestulkoon kaikissa yksiköissä. Säännölliset auditoinnit ja seuranta ovat tärkeä osa arviointiprosessia tavoitteena jatkuva systemaattinen parantaminen.

Työsuojelu ja työturvallisuusasiat ovat osa jokapäiväistä johtamista, ja niitä arvioidaan erilaisilla indikaattoreilla. Kaikissa yksiköissä on turvallisuusorganisaatio, jonka vastuut on määritelty. •

ISO 9001

-sertifikaatti kattaa kaikki
Exel-konsernin yksiköt.

EXEL OYJ ON johtava kansainvälinen komposiittiteknologiaan keskittynyt konserni, joka on erikoistunut pultruusioon, pullwindingiin ja jatkuvaan laminointiin. Konserni suunnittelee, valmistaa ja markkinoi komposiittisia putkia ja profiileja teollisiin sovelluksiin. Exelillä oli kaksi liiketoiminta-aluetta: Exel Composites ja Exel Sports Brands.

Tuloskehitys

Vuonna 2008 konsernin liikevaihto pieneni 94,9 miljoonaan euroon edellisvuoden 113,5 miljoonasta eurosta. Pienentynyt myynti johtui pääasiallisesti tuulienergiasegmentin hankintakäytäntöjen muutoksesta, Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan myynnistä, Saksassa sijainneen Plastics-liiketoiminnan myynnistä toukokuussa 2007 ja Exel Compositesin yleensä ottaen heikommasta markkinatilanteesta.

Exelin pääliiketoiminta-alueen, Exel Compositesin, liikevaihto oli 86,7 (104,3) miljoonaa euroa eli 16,9 prosenttia edellisvuotta pienempi. Exel Compositesin osuus konsernin liikevaihdosta oli 90 (88) prosenttia vuonna 2008. Exel Sports Brandsin liikevaihto pieneni 26,6 prosenttia edellisvuodesta ja oli 10,0 (13,6) miljoonaa euroa.

Exelin liikevoitto vuonna 2008 pieneni edellisvuoteen verrattuna -0,4 miljoonaan euroon (sisältäen -7,8 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä) verrattuna 4,8 miljoonaan euroon edellisvuonna (sisältäen -5,3 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä). Liikevoitto pieneni johtuen edelleen jatkuneista uudelleenjärjestelykustannuksista Exel Sports Brandsissa sekä Exel Compositesin pienemmästä myynnistä. Kuljetusvälineiteollisuus on kärsinyt vuoden toisella puoliskolla merkittävästi, missä eräs asiakkaistamme ajautui konkurssiin aiheuttaen huomattavan, -0,3 miljoonan euron, kertaluonteisen erän kirjaamisen kyseisessä segmentissä.

Mittava rationalisointiprojekti on aloitettu kannattavuuden

palauttamiseksi tyydyttävälle tasolle pienentämällä operatiivisia kustannuksia.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 3,4 (2,4) miljoonaa euroa vuonna 2008. Pääsyy nettorahoituskulujen kasvuun oli AUD:n heikentymisestä johtuneet realisoitumattomat kurssitapitot, jotka aiheutuvat helmikuussa 2006 Pacific Composites Pty. Ltd:n hankintaan kohdistuvasta Australian dollarimääräisestä sisäisestä lainasta. Konsernin tulos ennen veroja oli -3,7 (2,4) miljoonaa euroa ja tilikauden tulos verojen jälkeen -3,0 (2,0) miljoonaa euroa.

Osakekohtainen tulos oli -0,25 (0,17) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 0,0 (7,3) prosenttia.

Tase ja rahoitusasema

Käyttöpääoman pienentämiseksi ryhdyttiin tarkoin kohdennettuihin toimenpiteisiin vuonna 2008. Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta oli positiivinen ollen +11,1 (+2,6) miljoonaa euroa.

Investoinnit rahoitettiin liiketoiminnasta kertyneellä rahavirralla. Vuoden 2008 lopussa konsernin rahavarat olivat 8,0 (4,9) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta ennen rahoitusta, mutta investointien jälkeen oli +9,4 (+2,1) miljoonaa euroa. Vuonna 2008 yhtiö maksoi osinkoja 2,4 (2,4) miljoonaa euroa. Osinko per osake oli 0,20 (0,20) euroa.

Konsernin taseen loppusumma vuoden 2008 lopussa oli 59,3 (75,2) miljoonaa euroa.

Konsernin oma pääoma oli 16,7 (23,5) miljoonaa euroa ja omavaraisuusaste 28,2 (31,3) prosenttia vuoden 2008 lopussa. Korollista vierasta pääomaa oli 28,7 (32,8) miljoonaa euroa, josta lyhytaikaisen vieraan pääoman osuus oli 6,6 (11,0) miljoonaa euroa. Kesäkuussa järjesteltiin pitkäaikainen rahoitus uudelleen ja luottojen erääntymistä pidennettiin 22 kuukaudesta 38 kuukauteen.

Korolliset nettovelat olivat 20,7 (27,9) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste oli 123,9 (118,4) prosenttia.

Investoinnit ja poistot

Konsernin bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 1,8 (2,5) miljoonaa euroa.

Käyttöomaisuuden poistot tilikauden aikana olivat 3,7 (4,2) miljoonaa euroa. Arvonalentumiskirjauksia, jotka kohdistuivat sekä aineettomiin että aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, on tehty 0,3 (2,0) miljoonan euron arvosta.

Henkilöstö

Exel-konsernin palveluksessa 31.12.2008 oli yhteensä 472 (579) henkilöä, joista 208 (240) kotimaassa ja 264 (327) ulkomailla. Keskimääräinen henkilöstömäärä katsauskauden aikana oli 526 (568). Henkilökunnan määrän pieneneminen sekä kotimaassa että ulkomailla johtuu Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan myynnistä sekä henkilökunnan vähentämisestä Exel Compositesissa erityisesti Suomen, Ison-Britannian ja Kiinan yksiköissä.

Tutkimus ja kehitys

Tuotekehitykseen olivat 1,9 (2,8) miljoonaa euroa eli 2,0 (2,5) prosenttia liikevaihdosta. Keskeiset projektit liittyivät uusien tuotteiden ja asiakassovellusten, mm. kuljetusvälineprofiilien kehittämiseen sekä pääraaka-aineiden, polyesteri- ja epoksihartsit sekä lasi- ja hiilikuidut, ominaisuuksien testaamiseen ja kehittämiseen.

Riskienhallinta

Exelin keskeinen lyhyen tähtäimen tavoite on parantaa kannattavuutta ja kilpailukykyä merkittävästi sekä varmistaa liiketoiminnan vaatimusten taloudellinen tilanne. Exelin yritysrisikienhallintakonseptin ensisijainen tehtävä on tukea näiden tavoitteiden toteutumista. Osana hallinnointikäytäntöä riskienhallinta on hallituksen systemaattinen väline, jolla se seuraa ja arvioi näiden tavoitteiden toteutumista sekä liiketoimintaa koskevia uhkia ja mahdollisuuksia.

Riskit ovat seikkoja, jotka ovat uhka yrityksen tavoitteiden saavuttamiselle. Niitä mitataan niiden vaikutuksilla sekä niiden toteutumisen todennäköisyydellä.

Exel on jakanut riskit neljään ryhmään: strategiset, operatiiviset ja taloudelliset riskit sekä uhat. Strategisia ja operatiivisia riskejä tarkastellaan yksikkö-, divisioona- ja konsernitason tasolla. Strategisissa riskeissä Exel altistuu markkinatilanteelle ja kuluttajien käyttäytymiselle kuluttajatuotteiden markkinoilla, missä urheiluvälineitä myydään. Liiketoimintamalli saattaa ajan mittaan muuttua mukaan lukien esimerkiksi toimitusketjun vertikaalinen integraatio. Keskeisiä raaka-aineita, erityisesti hiilikuitua, tuottaa vain muutama toimittaja, ja tasapaino kysynnän ja tarjonnan välillä saattaa aiheuttaa pitkiä ajanjaksoja, jolloin raaka-aineesta on pulaa. Myös akvisitioihin liittyviä riskejä, joissa hyötyjen ja synergioiden toteutunut taso saattaa erota suunnitellusta.

Operatiivisessa liiketoiminnassa riskit tunnistetaan raaka-aineiden hintojen vaihtelussa sekä absoluuttisesti että suhteessa kilpailuviin materiaaleihin. Ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuuden vähäisyys saattaa paikallisesti vaikuttaa liiketoiminnan laatuun ja tuottavuuteen. Itse kehitetyn teknologian suojaaminen on tärkeää ja riskit immateriaalioikeuksien loukkauksille kasvavat kun liiketoiminta laajenee globaalisti. Lisäksi toimittajien ja alihankkijoiden merkitys ja niihin liittyvät riskit ovat kasvaneet.

Riskienhallinta on jatkuva prosessi, mikä on integroitu yhtiön strategiaprosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, päivittäiseen päätöksentekoon ja toimintojen seuraamiseen. Riskienhallinta on myös osa sisäistä valvontaa.

Rahoitusriskit koostuvat valuutta-, korko-, likviditeetti- ja jällelenrahoitusriskeistä sekä luotto- ja vastapuoliriskeistä. Valuutta- ja korkoriskejä hallinnoidaan erilaisilla suojausinstrumenteilla. Konsernin myyntisaamia turvataan luottovakuutuksella.

Merkittävimmät lähiajan liiketoimintarismit koskevat markkinakysyntää eräissä Exel Compositesin markkinasegmenteissä kuten rakennusteollisuudessa, telekommunikaatiossa ja tuulienergiassa. Raaka-aine- ja energiakustannusten nousu ja muut hinnannousut saattavat vaikuttaa kannattavuuteen negatiivisesti. Valuuttakurssivaihteluilla, erityisesti heikkenevällä Australian dollarilla ja vahvistuvalla Yhdysvaltain dollarilla ja lisääntyvällä hintakilpailulla saattaa myös olla negatiivinen tulosvaikutus. Pankkirahoituksen heikko saatavuus voi myös heikentää kysyntää markkinoilla ja näin kasvattaa luottotappioriskiä ja voi siten vaikuttaa Exel-konserniin.

Ympäristö

Erityistä huomiota on edelleen kiinnitetty lainsäädännöllisten vaatimusten täyttämiseen ja turvallisen ympäristön turvaamiseen työntekijöillemme ja naapurustolle kaikissa yksiköissämme.

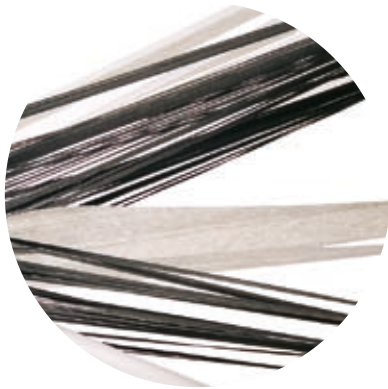
Exel osallistuu myös aktiivisesti komposiittijätteen hyödyntämiprojekteihin eurooppalaisen ECRC-yhtiön osakkaana. Yhtiön tavoitteena on kehittää uusia sovellutuksia komposiittijätteen hyödyntämiseksi ja vaikuttaa eurooppalaiseen lainsäädäntöön osana Euroopan komposiitteollisuutta.

Exel Composites

Exel Compositesin liikevaihto vuonna 2008 pieneni 16,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna 86,7 (104,3) miljoonaan euroon. Pienentynyt myynti johtui pääasiallisesti tuulienergiasegmentin hankintakäytäntöjen muutoksesta sekä Saksassa sijainneen Plastics-liiketoiminnan myynnistä. Lisäksi sisäinen myynti Exel Sports Oy:lle pieneni katsauskauden aikana.

Lisäksi yhtiö kärsi heikommista markkinaolosuhteista segmenteissä, jotka kärsivät maailmanlaajuisista heikoista markkinaolosuhteista eli kuljetus- ja rakennusteollisuudessa. Toisaalta myynti energia- ja telekommunikaatiosegmenteissä oli vahvaa johtuen uusien sovellusten onnistuneesta lanseerauksesta.

Liikevoitto pieneni 39,1 prosenttia 9,2 (15,2) miljoonaan

© FINCHAIN

euroon sisältäen -1,1 (-0,7) miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Myynnin pieneneminen vaikutti negatiivisesti Exel Compositesin liikevoittoon.

Mm. energia- ja raaka-ainekustannukset ovat nousseet. Exel on pystynyt siirtämään osan noususta tuotehintoihin. Exel tulee nostamaan tuotehintoja myös jatkossa vastatakseen kohonneisiin kustannuksiin.

Exel Sports Brands

Exel Sports Brandsin liikevaihto vuonna 2008 pieneni 26,6 prosenttia edellisvuodesta 10,0 (13,6) miljoonaan euroon. Pienentynyt myynti johtui pääasiallisesti Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan myynnistä ESB Sports Oy:lle kesäkuussa 2008. Tällä hetkellä yhtiön toiminta muodostuu ainoastaan salibandyliiketoiminnasta, missä yhtiöllä on vahva brändi ja markkina-asema.

Exel Sports Brandsin liiketappio oli -9,0 miljoonaa euroa sisältäen -7,1 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä verrattuna edellisvuoden -10,7 miljoonaan euroon sisältäen -3,5 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Exel Sports Brandsin toiminnan rationalisointi jatkui vuonna 2008, mutta kannattavuus oli edelleen epätydyttävä ja toimenpiteisiin on ryhdytty sen parantamiseksi.

Timo Lepistö nimitettiin Exel Sportsin toimitusjohtajaksi 4.6.2008.

Muutokset konsernirakenteessa

Toukokuussa 2008 Exel solmi sopimuksen Exel Sports Brandsin Outdoor-liiketoiminnan myynnistä ESB Sportsille, joka osti liiketoimintakaupalla Outdoor-liiketoiminnan, Outdoor-liiketoimintaan liittyvät varastot sekä tilauskannan. Kauppaan sisältyi myös pitkäaikainen lisenssisopimus, johon kuuluu Exel-tuotemerkin lisäksi mm. Nordic Walker™- ja Nordic Blader™ -tuotemerkkien käyttö tietyissä tuoteryhmissä. Outdoor-liiketoiminnan Suomen ja Saksan työntekijät (9 henkilöä Suomessa ja 18 Saksassa) siirtyivät ESB Sportsin palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Liiketoiminnan siirto selkeytti Exel-konsernin liiketoimintarakennetta ja tukee keskittymistä teollisuuden avainliiketoimintoihin.

Jäljelle jääneen Exel Sports Oy:n salibandyliiketoimintaa hallinnoidaan nyt erillisenä yksikkönä.

Yhdysvalloissa sijainneen Exel USA, Inc:in toiminta lakkautettiin toukokuussa 2008. Kiinassa sijainneen Nordic Sports Products (Beijing) Co., Ltd:n osakekanta myytiin ESB Sports Oy:lle syyskuussa 2008.

Konserni koostui vuodenvaihteessa Suomessa toimivasta emoyhtiöstä, Exel Oyj:stä ja sen Suomessa toimivasta tytäryhtiöstä Exel Sports Oy:stä, sekä seitsemästä ulkomaisesta tytäryhtiöstä: Saksassa toimivasta Exel GmbH:stä, Belgiassa toimivasta Exel Composites N.V:stä, Itävallassa toimivasta Exel Composites GmbH:stä, Ruotsissa toimivasta Exel Sports Sweden AB:sta, Exel Composites Australiasta Australiassa, Exel Composites Chinasta Kiinassa ja Exel Composites UK:sta Ison-Britanniassa. Exel Oyj omistaa kaikki yhtiöt sataprosenttisesti. Emoyhtiö omistaa myös Pro Stick Oy -nimisen tytäryhtiön. Kyseisellä yhtiöllä ei ollut liiketoimintaa kertomusvuonna.

Muutokset konsernijohtossa

Vesa Korpimies nimitettiin Exel Oyj:n toimitusjohtajaksi 10.4.2008.

Palkitseminen

Koko Exel Oyj:n henkilöstö on tulospalkkauksen piirissä. Toimihenkilöillä on kuukausipalkka sekä vuosibonus, joka on sidottu vuosittain sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen painottaen kasvua ja kannattavuutta. Työntekijät ovat myös tulospalkkion piirissä, mutta heille palkkio maksetaan tilikausittain työn tuottavuuden perusteella.

Vuonna 2007 Exel Oyj:n hallitus päätti yhtiön ylimmälle johdolle suunnatusta uudesta pitkäaikaisesta kannustusohjelmasta. Ohjelman tarkoitus on kannustaa ohjelmaan kuuluvia henkilöitä parantamaan Exelin pitkäaikaista kannattavuutta ja arvoa, ja palkita heitä näiden tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjelma koostuu kolmesta alaohjelmasta (yksi per vuosi vuosille 2007, 2008 ja 2009). Jokainen alaohjelma kestää kolme vuotta.

Osallistujat palkitaan jokaisessa alaohjelmassa jos ja kun hallituksen määrittelemät taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Hallitus päättää tulos/osake (EPS) sekä sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) -tunnuslukujen kasvua koskevat tavoitteet erikseen jokaiselle alaohjelmalle ennen alaohjelman alkamista. Hallitus päättää jokaisen alaohjelman palkitsemisen maksimimäärästä ja se voidaan antaa käteisenä tai vastaavana määränä yhtiön osakkeita. Vuonna 2008 maksimimääräksi määriteltiin miljoona euroa. Osallistujan tulee käyttää palkitseminen Exelin osakkeiden hankkimiseen ja pitää niitä kahden vuoden ajan. Ohjelman kustannus kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja se lisätään tilinpäätökseen. Vuodelta 2008 palkkiota ei maksettu.

Osake ja osakepääoma

Exelin osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä Perusteellisuus-toimialassa pienten yhtiöiden sarjassa.

Exel Oyj:n 10.4.2008 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti jakaa osinkoa vuodelta 2007 hallituksen esityksen mukaisesti 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 2,4 miljoonaa euroa.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista. Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 594 842 yhtiön oman osakkeen antamisesta sekä enintään 594 842 yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta maksua vastaan. Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Yhtiökokous valtuutti hallituksen hankkimaan enintään 594 842 yhtiön omaa osaketta.

Lisäksi yhtiökokous päätti alentaa yhtiön taseen mukaista ylikurssirahastoa 8 487 699,84 eurolla sekä siirtää alentamismäärä sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Ylikurssirahaston suuruus on alentamisen jälkeen nolla.

Yhtiön osakepääoma ei ole muuttunut vuoden aikana ja on 11 896 843 kappaletta, jokainen kirjanpidolliselta vasta-arvoltaan 0,18 euroa. Osakelajeja on yksi ja osakkeet ovat Suomen lain mukaisesti vapaita.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

Vuonna 2008 yhtiön osakkeen ylin kurssi oli 12,20 (17,45) euroa, alin kurssi 2,41 (10,55) euroa ja päätöskurssi 2,72 (11,90) euroa. Katsauskauden keskikurssi oli 5,92 (14,14) euroa.

Osakkeita vaihdettiin katsauskauden aikana 1 654 322 (4 907 765) kappaletta mikä vastaa 13,9 (41,3) prosenttia keskimääräisestä osakemäärästä. Osakekannan markkina-arvo katsauskauden päätöskurssilla oli 32,6 (141,6) milj. euroa.

Osakkeenomistajat ja ilmoitukset

31.12.2008 toimitusjohtaja ja hallitus omistivat joko suoraan tai epäsuoraan 0,8 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

Exelin suurin omistaja on ruotsalainen sijoitusyhtiö Nordstjernan AB, jonka omistusosuus vuoden 2008 lopussa oli 29,4 prosenttia. Muita merkittäviä omistajia olivat Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen (5,8 %) ja Berling Capital Oy (3,2 %). Yhtiöllä oli vuoden 2008 lopussa 1 673 osakkeenomistajaa (1 675 vuoden 2007 lopussa).

Tilikauden aikana yhtiölle ei tehty liputusilmoituksia.

Corporate Governance

Yhtiö noudattaa Helsingin Pörssin 1.1.2006 voimaantullutta sisäpiiriohjetta sekä suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjauksjärjestelmistä (Corporate Governance). Hallintoperiaatteet ovat luettavissa yhtiön internetsivustolla www.exel.net sekä konsernin vuosikertomuksessa.

Hallitus ja tilintarkastajat

Varsinainen yhtiökokous valitsi 10.4.2008 Kari Haaviston, Peter Hofvenstamin ja Vesa Kainun jatkamaan hallituksessa. Göran Jönsson ja Heikki Mairinoja nimitettiin hallituksen uusiksi jäseniksi. Peter Hofvenstam valittiin hallituksen puheenjohtajaksi.

Vuonna 2008 hallitus kokoontui 16 kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95 prosenttia. Hallitukselle maksettiin palkkioita yhteensä 164 tuhatta euroa vuodelta 2008.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuutta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjauksjärjestelmistä annetun suosituksen 18 mukaisesti. Kari Haavisto, Vesa Kainu ja Heikki Mairinoja ovat riippumattomia hallituksen jäseniä. Peter Hofvenstam on riippumaton yhtiöstä, mutta ei riippumaton suurimmista osakkeenomistajista, koska hän on Nordstjernan AB:n varatoimitusjohtaja. Göran Jönsson ei ole riippumaton yhtiöstä, sillä hän on yhtiön entinen toimitusjohtaja. Hallitus on listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjauksjärjestelmistä annetun riippumattomuus-suosituksen mukainen.

Yhtiöllä on nimeämisvaliokunta, joka muodostuu hallituksen puheenjohtajasta sekä neljän suurimman osakkeenomistajan (yhtiökokousta edeltävän marraskuun 1. päivän omistajaluetelun mukaan) valitsemista henkilöistä. Nimeämisvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2008 Tomas Billing (Nordstjernan AB) puheenjohtajana, Mikko Mursula (Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Ilmarinen), Esa Karppinen (Berling Capital Oy), Pertti Laine (Veikko Laine Oy) sekä Peter Hofvenstam. Valiokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2008.

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy:n päävastuullisena tilintarkastajana KHT Eija Niemi-Nikkola yhtiön tilintarkastajaksi.

Tilintarkastajille maksettiin palkkiota 206 tuhatta euroa vuonna 2008.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Uudet taloudelliset tavoitteet

Johtuen epävakasta taloudellisesta tilanteesta ja Exelin tuotteiden heikommista markkinanäkymistä ei ole realistista asettaa taloudellisia tavoitteita lähitulevaisuudelle vaan ainoastaan normalisoidulle suhdannekierrolle. Exelin hallitus on hyväksynyt 12.2.2009 pidetyssä kokouksessaan uudet pitkän tähtäimen taloudelliset tavoitteet suhdannekierron aikana:

Kasvu: tavoitteena on, että Exel-konsernin keskimääräinen vuosittainen orgaaninen kasvu ylittää toimialan markkinoiden kasvuvauhdin. Kasvu yritysostojen kautta on osa Exelin strategiaa.

Liikevoitto: Exelin tavoitteena on saavuttaa vähintään 10 prosentin liikevoitto nettomyynnistä.

Osinkopolitiikka: Exel pyrkii jakamaan vuosittain osinkona vähintään 40 prosenttia nettotuloksesta sikäli kun yhtiön kulloinkin taloudellinen tilanne ja kasvumahdollisuudet sen sallivat.

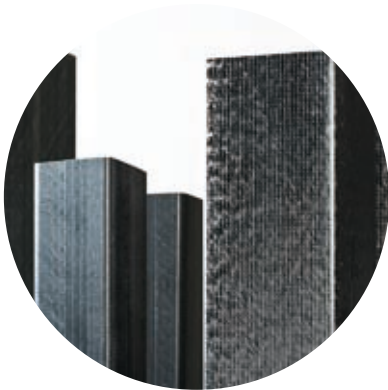
Tulevaisuuden näkymät

Maailmanlaajuinen talouden hiljentyminen vaikuttaa pultruusiomarkkinaan. Kysyntä on vähentynyt erityisesti rakennus- ja kuljetusteollisuudessa.

Tämän vuoksi ryhdytään lisätoimenpiteisiin kassavirran ohjaamiseksi, käyttöpääoman pienentämiseksi ja lainojen takaisinmaksamiseksi. Markkinakehityksen heikon ennustettavuuden vuoksi konserni on tehnyt varasuunnitelman sekä laatinut mittavan kustannusten ja käyttöpääoman pienentämiseen tähtäävän ohjelman kannattavuuden ja kassavirran turvaamiseksi.

Konserni keskittyy voimallisesti myynnin kehittämiseen ja kehittää jatkuvasti uusia sovelluksia kasvumahdollisuuksien saamiseksi edistyneessä komposiitteollisuudessa.

Markkinoilla vallitsevan epävarmuuden ja markkinakehityksen heikon ennustettavuuden vuoksi Exel ei anna tulosennustetta. •

KONSERNIN TULOSLASKELMA

31.12.2008 päättyneeltä tilikaudelta

1 000 EUR	Viite	1.1. –31.12.2008	1.1. –31.12.2007
LIIVEVAIHTO	6	94 925	113 489
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		-5 689	1 868
Valmistus omaan käyttöön		278	328
Liiketoiminnan muut tuotot	9	298	854
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-40 376	-55 114
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	11	-22 598	-25 360
Poistot	13	-3 686	-4 162
Arvon alentumiset		-281	-1 956
Liiketoiminnan muut kulut	10, 12	-23 255	-25 167
LIIKEVOITTO		-384	4 780
Rahoitustuotot	14	1 178	678
Rahoituskulut	15	-4 529	-3 038
VOITTO ENNEN VEROJA		-3 735	2 420
Tuloverot	16	779	-410
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		-2 956	2 010
JAKAUTUMINEN:			
Emoyhtiön omistajille		-2 956	2 010
Vähemmistölle			0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu (euroa/osake):			
Laimentamaton osakekohtainen tulos	17	-0,25	0,17
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	17	-0,25	0,17

KONSERNITASE

31.12.2008

1 000 EUR	VIITE	31.12.2008	31.12.2007
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Liikearvo	19	8 362	9 627
Muut aineettomat hyödykkeet	19	2 514	2 689
Aineelliset hyödykkeet	20	11 823	14 796
Muut pitkäaikaiset varat	21	68	76
Laskennalliset verosaamiset	27	3 207	2 521
PITKÄAIKAISET VARAT		25 975	29 710
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	22	12 408	22 155
Myyntisaamiset ja muut saamiset	23	12 856	18 426
Rahat ja pankkisaamiset	24	8 035	4 901
LYHYTAIKAISET VARAT		33 300	45 482
VARAT YHTEENSÄ		59 275	75 192
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	33	2 141	2 141
Ylikurssirahasto		5	8 492
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		8 488	
Kertyneet voittovarot		6 046	12 900
EMOYHTIÖN OSAKKEENOMISTAJIEN OMAN PÄÄOMAN OSUUS		16 680	23 533
Vähemmistöosuus		0	0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		16 680	23 533
PITKÄAIKAISET VELAT			
Pitkäaikaiset korolliset velat	26, 31	22 057	21 755
Pitkäaikaiset korottomat velat		348	345
Laskennallinen verovelka	27	353	753
PITKÄAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		22 758	22 852
LYHYTAIKAISET VELAT			
Lyhytaikaiset korolliset velat	26	6 648	11 008
Ostovelat ja muut velat	25	12 968	17 152
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		220	647
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		19 836	28 806
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		59 275	75 192

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

31.12.2008

1 000 EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Vähem- mistö- osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2007	2 141	8 492	0	-451	14 181	0	24 363
Muuntoerot				-429			-429
Muut erät					-32		-32
Tilikauden tulos					2 010	0	2 010
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot					-32		-32
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä				-429	2 010	0	1 581
Osingonjako					-2 379	0	-2 379
OMA PÄÄOMA 31.12.2007	2 141	8 492	0	-880	13 780	0	23 533
OMA PÄÄOMA 1.1.2008	2 141	8 492	0	-880	13 780	0	23 533
Muuntoerot				-1 513			-1 513
Muut erät					-5		-5
Tilikauden tulos					-2 956		-2 956
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot					-5		-5
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä				-1 513	-2 956		-4 469
Osingonjako					-2 379		-2 379
Muut erät		-8 488	8 488				0
OMA PÄÄOMA 31.12.2008	2 141	5	8 488	-2 393	8 440	0	16 680

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

31.12.2008 päättyneeltä tilikaudelta

1 000 EUR	Viite	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
LIIKETOIMINNAN RAHAVIR RAT			
Tilikauden voitto		-2 956	2 010
Oikaisut tilikauden tulokseen	36	6 182	9 676
Käyttöpääoman muutos		11 815	-5 903
Maksetut korot		-1 876	-1 687
Saadut korot		259	137
Muut rahoituserät		-763	-388
Maksetut verot		-1 572	-1 250
LIIKETOIMINNASTA KERTYNEET RAHAVIR RAT		11 089	2 595
INVESTOINTIEN RAHAVIR RAT			
Myydyt liiketoiminnot		25	672
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-1 765	-2 469
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		90	1 306
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIR RAT		-1 650	-491
RAHAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA			
		9 439	2 104
Pitkäaikaisten lainojen nostot		10 000	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-8 973	-1 600
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut		-4 563	958
Rahoitusleasingvelkojen takaisinmaksut		-390	-381
Maksetut osingot		-2 379	-2 379
RAHOITUKSEN RAHAVIR RAT		-6 305	-3 402
RAHAVIRTALASKELMAN MUKAINEN RAHAVAROJEN MUUTOS			
Rahavarat tilikauden alussa		4 901	6 199
Rahavarat tilikauden lopussa		8 035	4 901

(Liitetiedoissa kaikki luvut ovat tuhansia euroja, ellei toisin ilmoiteta.)

Exel Oyj:n hallitus on kokouksessaan 12.2.2009 hyväksynyt tämän 31.12.2008 päättyneeltä tilikaudelta olevan tilinpäätöksen julkistettavaksi.

1. YHTIÖTIEDOT

Exel Oyj on vuonna 1960 perustettu komposiittiteknologiayritys. Konsernin toiminta-alueita ovat teolliset sovellukset sekä urheilu- ja vapaa-ajan tuotteet. Exelin tunnetuimpia sovellusalueita ovat teollisuusprofiilit, paperikonesovellukset, työkaluvarret ja ristikkomastot. Urheilutuotteisiin kuuluvat salibandytuotteet. Yrityksen tehtaot sijaitsevat Suomessa, Belgiassa, Isossa-Britanniassa, Itävallassa, Saksassa, Australiassa ja Kiinassa. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Oy:n Pohjoismaisella listalla (pienet yritykset) Perusteellisuus-toimialaluokassa. Yhtiön kotipaikka on Mäntyharju ja sen rekisteröity osoite on Uutelan- tie 24 B, 52700 Mäntyharju.

2. LAATIMISPERUSTA

Tilinpäätös on laadittu historiallisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia listattuja osakkeita, lyhytaikaisia korkotalletuksia ja velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja kaikki arvot on pyöristetty lähimpään tuhanteen, ellei toisin ole ilmoitettu.

Standardien noudattaminen

Exel Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2008 voimassaolevia IAS- ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC -tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Konsolidointiperiaatteet

Exelin konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Exel Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset vuosittain 31.12. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joiden äänimäärästä Exel Oyj:llä on joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 prosenttia tai sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Tytäryritykset on yhdistelty siitä päivästä lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan, ja yhdisteleminen on lopetettu sinä päivänä, jona konsernin määräysvalta on lakannut. Tytäryritysten tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset laaditaan samalla raportointimenetelmällä kuin emoyhtiön tilinpäätös käyttäen yhtenäisiä kirjanpidon säännöksiä.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintameno- menetelmällä. Hankintameno määritetään perustuen hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon ja vastattavaksi

otettuihin velkoihin ja ehdollisiin velkoihin lisättyä hankintaan liittyvillä välittömällä kuluilla. Liikearvona käsitellään hankintameno- osa, joka ylittää yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat, sisäisen myynnin realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Exel on aloittavaa IFRS-tasetta laatiessaan soveltanut IFRS 1 -standardin sallimaa helpotusta koskien yritysten yhteenliittymiä. Aikaisemmin hankittujen tytäryhtiöiden varoja ja velkoja ei ole arvostettu takautuvasti käypään arvoon, vaan sisällytetty siirtymäajankohdan taseeseen aikaisemman tilinpäätöskäytännön mukaisiin arvoihin.

Konsernilla ei ole osakkuus- eikä yhteisyhtiöitä.

Vähemmistöosuus erotetaan omasta pääomasta ja esitetään taseessa omana eränään. Samoin se esitetään omana eränään myös konsernin tuloslaskelmassa. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitaseeseen enintään sijoituksen määrään saakka. Konsernilla ei ollut vähemmistö- osuuksia vuoden 2008 lopussa.

3. MUUTOKSET LAADINTA- PERIAATTEISSA JA LIITETIEDOISSA

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat samat kuin edellisvuonna. Konserni on ottanut käyttöön seuraavat pakolliset IAS- ja IFS-standardit sekä IFRIC-tulkinnat, jotka astuivat voimaan vuonna 2008. Näiden standardien ja tulkintojen käyttöönotolla ei ollut vaikutusta konsernin tuloskehitykseen tai asemaan.

IFRIC 11 "Konserniyhtiön osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet" sisältää ohjeistusta siitä, käsitelläänkö osakeperusteisia maksuja, joihin liittyy omia osakkeita tai joissa on osallisen konserniin kuuluvia yrityksiä, emoyrityksen ja konserniin kuuluvien yritysten erillistilinpäätöksissä omana pääomana maksettavina vai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

IFRIC 12 Palveluja koskeviin toimilupiin liittyvät järjestelyt Tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 14/IAS 19 – "Etuus pohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys" sisältää ohjeistusta siitä, miten arvioidaan IAS 19 mukaan taseeseen omaisuuseräksi merkittävän ylijäämän yläraja.

Alla on lueteltu standardit, tulkinnat ja niiden muutokset jotka on julkaistu ennen tilinpäätöksen julkistamispäivää, mutta joita konserni ei ole vielä ottanut käyttöön. Konserni arvioi myöhemmin näiden standardien ja tulkintojen vaikutuksen tuleviin tilinpäätöksiin.

IFRS 1 Siirtyminen kansainväliseen tilinpäätöskäytäntöön (IFRS) – Tytäryhtiöihin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin

ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten alkuperäinen hankintameno (muutos). Muutokset astuvat voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Konserni on siirtynyt kansainväliseen tilinpäätöskäytäntöön aiemmin eikä näillä muutoksilla ole vaikutusta konserniin.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut (uudistettu)

IASB:n tammikuussa 2008 tehty muutos IFRS 2 -standardiin selventää oikeuden syntymisehtoja ja määrittelee peruutetun oikeuden käsittelyn. Muutos astuu voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Konserni soveltaa sitä vuodesta 2009 alkaen.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen

IASB julkaisi uudistetun Liiketoimintojen yhdistäminen -standardin tammikuussa 2008. Se astuu voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Standardi tuo muutoksia liiketoimintojen yhdistämiseen liittyviin kirjauksiin joilla on vaikutusta liikearvoon, hankinnan aikaiseen tulokseen sekä tuleviin tuloksiin. Konserni soveltaa standardia seuraavasta hankinnasta alkaen.

Vähäisempiä muutoksia on tehty standardeihin IFRS 5 "Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot", IFRS 7 "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot", IAS 8 "Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet", IAS 10 "Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat", IAS 18 "Tuotot", IAS 19 "Työsuhde-etuudet", IAS 28 "Osuudet osakkuusyhtiöissä", IAS 29 "Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen", IAS 34 "Osavuositarkastukset", IAS 36 "Omaisuuserien arvon alentuminen", IAS 38 "Aineettomat hyödykkeet", jotka kuuluvat IASB:n toukokuussa 2008 julkaisemiin vuosittaisiin parannuksiin. Näillä muutoksilla ei todennäköisesti ole vaikutusta konsernitiilinpäätökseen, eikä niitä sen vuoksi käsitellä tarkemmin.

IFRS 8 Toimintasegmentit

IASB julkaisi IFRS 8:n marraskuussa 2006 ja se astuu voimaan 1.1.2009 tai myöhemmin alkavalta tilikaudelta. Standardi korvaa IAS 14:n "Segmenttiraportointi". Konserni ottaa standardin käyttöön vuonna 2009. 1.1.2009 lähtien konserni raportoi ainoastaan yhden segmentin tarkkuudella.

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen (uudistettu)

IASB on julkistanut muutetun IAS 1 -standardin, joka astuu voimaan joko 1.1.2009 tai myöhemmin alkavalta tilikaudelta. Standardi erottaa omistajiin liittymättömät pääoman muutokset omistajiin liittyvistä oman pääoman muutoksista. Konserni ryhtyy soveltamaan standardia vuonna 2009.

IAS 23 Vieraan pääoman menot (uudistettu)

IASB julkaisi muutoksen IAS 23:n huhtikuussa 2007. Muuttuneen standardin mukaan vieraan pääoman menot, jotka johtuvat ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, raken-

tamisesta tai valmistamisesta, on aktivoitava osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa. Uudistettu IAS 23 astuu voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Konserni ryhtyy soveltamaan standardia vuonna 2009.

IAS 27 Konsernitiilinpäätös ja erillistiilinpäätös

– Tytäryhtiöihin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten alkuperäinen hankintameno (muutos).

Muutokset astuvat voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Uudistetun standardin mukaan määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset on kirjattava omaan pääomaan, ellei määräysvalta muutu, eikä näistä liiketoimista enää synny liikearvoa tai voittoja ja tappioita. Konserni aikoo soveltaa muutoksia vuodesta 2010 alkaen.

IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1:n mukainen tilinpäätöksen esittämistapa – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet.

Muutos astuu voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Muuttuneen standardin mukaan yhtiön on tietyissä tapauksissa luokiteltava omaksi pääomaksi lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja sellaiset instrumentit tai instrumenttien komponentit, jotka velvoittavat yhtiön luovuttamaan toiselle osapuolelle suhteellisen osuuden yhtiön nettovarallisuudesta vain yhtiön purkautuessa. Ehtona on, että rahoitusinstrumenteilla on tietyt ominaisuudet ja ne täyttävät tietyt ehdot. Konserni aikoo soveltaa muutosta vuodesta 2009 alkaen.

IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat

IASB julkaisi standardin kesäkuussa 2007. Tulkinnan mukaan kanta-asiakasedut on jaettava järjestelyn eri osien kesken niiden käypien arvojen perusteella. Tulkinta astuu voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Konsernilla ei ole kanta-asiakasohjelmia.

IFRIC 15 Kiinteistöjen rakentamissopimukset

Tämä tulkinta astuu voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Tulkinnassa selvennetään, sovelletaanko tiettyihin transaktioihin IAS 18:aa "Tuotot" vai IAS 11:tä "Pitkäaikaishankkeet". Tulkinta ei koske konsernin toimintaa.

IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset

IASB julkaisi IFRIC 16:n heinäkuussa 2008. Tulkinta selventää nettosijoituksen suojauksen kirjanpitokäsittelyä. Tulkinta astuu voimaan 1.10.2008 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Konserni aikoo soveltaa muutosta vuodesta 2009 alkaen.

4. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta saattaa edellyttää arvioiden ja olettamusten käyttöä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Arviot perustuvat tällöin johdon parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista. Arvonalentumistestausten laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Harkinnat

Konserni on solminut kaupallisia vuokrasopimuksia. Arvioituaan näiden järjestelyjen ehdot konserni on määrittänyt, että sille on siirtynyt kaikki omistukselle olennaiset riskit ja edut ja näin ollen se vastaa sopimuksista rahoitusleasingisopimuksina.

Arviot ja olettamukset

Alla arvioidaan sellaisia keskeisiä, tulevaisuutta ja muita epävarmuustekijöitä koskevia oletuksia tilinpäätöspäivänä, jotka saattavat aiheuttaa merkittäviä olennaisia oikaisuja varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin tulevana tilikautena.

Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta kaikki pysyvät vastaavat raportointipäivänä. Liikearvo ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain sekä silloin, kun viitteitä arvonalentumisesta on. Muut pysyvät vastaavat testataan arvonalentumisen varalta kun on viitteitä siitä, että kerrytettävissä oleva rahamäärä on kirjanpitoarvoa pienempi.

Kun tehdään käyvän arvon laskelmia, johdon on tehtävä arvioita tulevaisuudessa odotettavista varojen tai kassavirtaa tuottavien yksiköiden kassavirroista ja valittava soveltuva diskonttokorkokanta kassavirtojen nykyarvojen laskemiseksi. Tarkemmat yksityiskohdat pääolettamusten herkkyyssanalyysi mukaan lukien on esitetty kohdassa 19.

Laskennalliset verosaamiset

Laskennallinen verosaaminen kirjataan kaikista verotuksessa käyttämättömistä tappioista siinä määrin kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tulosta, jota voidaan käyttää tappioita vastaan. Johdon on tehtävä olennaisia tulevan verotettavan tulon tasoon ja ajoitukseen sekä verosuunnittelustrategiaan liittyviä arvioita ja oletuksia laskennallisen verosaamisen määrittämiseksi. Tarkemmat yksityiskohdat annetaan liitetiedossa 27.

Eläkkeet ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kustannukset määritetään vakuutusmatemaattisten oletusten perusteella. Vakuutusmate-

maattisessa arvioinnissa määritetään diskonttauskorot, varojen oletettu tuotto, tulevat palkankorotukset, kuolleisuusaste sekä eläkejärjestelyjen lisääntyminen tulevaisuudessa. Nämä oletukset ovat epävarmoja, sillä ne ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen.

Yritysten yhteenliittymissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävissä yritysten yhteenliittymissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvan arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeeseen liittyvistä rahavirroista. Lisätietoa yritysten yhteenliittymissä hankittujen aineettomien hyödykkeiden arvostamisesta on esitetty liitetiedossa 7.

5. YHTEENVETO TÄRKEIMMISTÄ LASKENTAPERIAATTEISTA

Tuloutusperiaate

Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle ja konsernilla ei ole enää tuotteiden hallintaoikeutta eikä todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Outdoor-liiketoimintakaupan tuotto käsitellään IFRS-standardin 8 mukaisesti perustuen toteutuvaan rahavirtaan. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisuilla sekä valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Myytävien tuotteiden jakelukustannukset kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismvaluutta.

Itsenäisten ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu konsernin toimintavaluuttaan tilikauden painotettua keskiarvoa käyttäen ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Kurssierot, jotka syntyvät ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten muuntamisesta on kirjattu omaan pääomaan. Itsenäisestä ulkomaisesta yksiköstä luovuttaessa merkitään kertyneet muuntoerot tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisu on käsitelty ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja

muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi toteutumispäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu euroiksi käyttäen arvostuspäivän kurssija. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketapahtumista aiheutuvat kurssierot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja pankkisäästämisten kurssierot sisältyvät rahoituseriin.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Tätä aikaisempien liiketoimintojen yhdistämisten liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo sekä hankintahetkellä tehty käypään arvoon arvostaminen käsitellään hankkivan yhtiön omaisuutena ja arvotetaan hankintahetken kurssilla. Liikearvosta ei tehdä poistoja. Liikearvojen tasearvo testataan vuosittain arvonalentumistesteillä. Jos jonkin rahavirtaa tuottavan yksikön tulevaisuudessa odotettava liiketoiminnan kassavirta on alhaisempi kuin vastaava kassavirtaa tuottavan yksikön tasearvo, arvonalentuminen kirjataan kuluna tuloslaskelmaan.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä. Kehittämishankkeista aiheutuneet menot, jotka liittyvät uusien tai kehittyneiden tuotteiden suunnitteluun ja testaukseen, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Muut kehittämismenot kirjataan suoraan kuluksi. Aktivoidut kehittämismenot kirjataan kuluksi tasapoistoina tuotteen kaupallisen tuotannon aloittamisajankohdasta alkaen niiden vaikutusaikana, kuitenkin enintään viiden vuoden aikana. Vuonna 2008 ei taseeseen ole merkitty kehitysmenoja.

Tietokoneohjelmat

Tietokoneohjelmistojen kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät menot kirjataan yleensä suoraan kuluksi. Menot, jotka parantavat tai laajentavat tietokoneohjelmistojen suorituskykyä niin, että se tulee alkuperäistä tasoa korkeammaksi, käsitellään omaisuuserän parannuksena ja lisätään ohjelmiston alkuperäiseen hankintamenuun. Taseeseen merkityt tietokoneohjelmistojen

kehittämismenot kirjataan kuluksi tasapoistoina taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Patenttien, tavaramerkkien ja lisenssien hankintamenot merkitään taseeseen aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan kuluessa.

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuun kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettynä.

Aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Kehitysmenot	3–5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3–8 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3–8 vuotta
Asiakassuhteet	10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä kertyneillä, suunnitelman mukaisilla poistoilla, saaduilla avustuksilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Poistot on laskettu tasapoistoina kunkin omaisuuserän hankintamenuun määrään asti sen arvioituna taloudellisen vaikutusaikana. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muilta osin poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Rakennukset	5–20 vuotta
Koneet	5–15 vuotta
Kalusto	3–5 vuotta

Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, sen kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi. Kooltaan merkittävien parannushankkeiden menot merkitään taseeseen, jos on todennäköistä, että niistä koituu taloudellinen hyöty ylittää omaisuudesta alun perin saataviksi arvioidut tuotot. Parannushankkeet poistetaan tasapoistoin hyödykkeiden jäljellä olevan taloudellisen pitoajan kuluessa.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 ”Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot” -standardin mukaisesti.

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden valmistuksen rahoittamiseksi otettujen lainojen korkomenot sekä muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi.

Myytävinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi omaisuuserät arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset kirjataan, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja kun kaikki siihen liittyvät ehdot on täytetty. Julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen pitoajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

Vieraan pääoman kulut

Vieraan pääoman kulut kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Rahoitusvarat

Rahoitusinstrumenttien luokittelu tapahtuu niiden hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tuloksen kautta.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmä on jaettu kahteen alaryhmään: kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ja alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määrätty varat. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiassa voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon ja kaikkien tämän ryhmän sijoitusten käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten, eli tilinpäätöspäivän ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluvia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno. Ne sisältyvät taseessa myyntisaamiset ja muut saamiset -ryhmään luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävinä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuuluvia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista, ja ne arvostetaan käypään arvoon. Tämän ryhmän sijoitusten käypä arvo on pääsääntöisesti määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten, eli tilinpäätöspäivän ostonoteerausten pohjalta.

Rahavarat ja lyhytaikaiset pankkitalletukset

Taseessa rahavarat ja lyhytaikaiset talletukset koostuvat rahasta ja pankkisaamisista sekä lyhytaikaisista pankkitalletuksista, millä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitileihin liittyvät luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin ja ne on esitetty netotettuina, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuittausoikeus suorittaa tai muutoin eliminoida velkojalle suoritettava määrä kokonaan tai osaksi.

Rahavaroista rahat ja pankkisaamiset merkitään alkuperäiseen arvoonsa. Taseessa käytetyt luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeeseen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusleasingvelat merkitään kirjanpitoon käypään arvoon. Myöhemmissä tilinpäätöksissä kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon.

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaisopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Konserni ei sovelle IAS 39 -standardin tarkoittamaa suojauslaskentaa. Siten kaikki arvomuutokset johdannaisopimuksista kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernilla on korkojohdannaisia, joilla pitkäaikaisia rahoitusvelkoja on muutettu kiinteäkorkoisiksi sekä valuuttajohdannaisia. Johdannaiset on esitetty liitetietojen kohdassa 31. Johdannaiset merkitään taseen siirtovelkoihin ja siirtosaamisiin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Ulkomaisen yhtiön omaan pääomaan kohdistuva suojaus kirjataan omaan pääomaan samalla tavoin kuin oman pääoman muuntoero.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvonalentumisesta. Osakesijoitusten merkittävä ja pitkään jatkunut arvonalentuminen, jolloin käypä arvo alittaa hankintahinnan, on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta.

Vuokrasopimukset

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa

konsernilla on olennainen osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja hyödyistä, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana määrään, joka vastaa pienempää seuraavista: vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai vähimmäisvuokrien nykyarvo. Jokainen leasingmaksu jaetaan lyhennykseen ja rahoituskuluun siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy muuttumattomana. Vastaavat vuokraveroitukset sisältyvät korollisiin velkoihin rahoituskustannuksilla vähennettynä. Koron osuus maksuista merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingsopimuksella hankituista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa merkittävä osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja hyödyistä säilyy vuokranantajalla, käsitellään muina vuokrasopimuksina (käyttöleasing). Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut merkitään tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralleottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksen rahoitustuotto määritetään siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa saman tuottoprosentin vuokra-ajan kuluessa.

Muilla kuin rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin taseessa. Niissä tehdään poistot taloudellisena vaikutusajana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuokratuotto kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan taseessa hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisoitintarvoon. Hankintameno määritetään painotetulla keskihintamenetelmällä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, työsuorituksesta johtuvista välittömistä menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisista valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista, mutta se ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisoitintarvona käytetään arvioitua myyntihintaa normaalissa liiketoiminnassa vähennettynä valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvilla menoilla.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset merkitään taseeseen alkuperäisiä laskuja vastaavaan määrään. Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen merkittävästi ovat näyttöjä myyntisaamisten arvonalentumisesta. Kaikkien yli 90 päivän ikäisten myyntisaatavien kassavirta arvioidaan nollassa

si. Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella, ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeisiin tapahtumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Osakepääoma

Kantaosakkeet sisältyvät omaan pääomaan. Uudesta osakeannista välittömästi johtuvat menot lukuun ottamatta yritysfuusioita esitetään saatujen maksujen vähennyksenä omassa pääomassa.

Tuloverot

Konsernin verot sisältävät konserniyhtiöiden verot, jotka perustuvat tilikauden verotettavaan tuloon sekä aikaisempien tilikausien veroihin liittyvät oikaisut ja laskennallisten verojen muutoksen.

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien osalta, jolloin verovaikutus kirjataan myös vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaisesti kaikista väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Väliaikaisia eroja syntyy ensisijaisesti aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, hankittujen yritysten hankintahetken taseiden käypiin arvoihin arvostuksesta, eläkkeitä ja muita eläkkeelle jäämisen jälkeisiä etuuksia koskevista varauksista, myöhemmin vähennettävistä verotuksellisista tappioista ja lisäksi hankintojen yhteydessä nettovarallisuuden käyvän arvon ja verotuksellisen arvon välisistä eroista.

Laskennallisia verosaamia on kirjattu siihen määrään asti kun tulevaisuudessa todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot voidaan hyödyntää. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä tai pääkohdittain säädettyjä verokantoja.

Eläke- ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Konsernilla on eri maissa erilaisia eläkejärjestelmiä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Osa näistä järjestelyistä on etuuspohjaisia, jolloin niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet, työkyvyttömyyskorvaukset ja työsuhteen irtisanomisen yhteydessä maksettavat etuudet. Eläke-edut määräytyvät yleensä henkilöstön palvelusajan ja tietyn ajanjakson palkan perusteella. Eläkejärjestely rahoitetaan

suorituksina eläkevakuutusyhtiöille. Lisäksi konsernilla on maksupohjaisia järjestelmiä.

Etuuspohjaisissa järjestelmissä eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyväällä arvolla ja oikaistuna vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Eläkevastuun laskevat riippumattomat vakuutusmatemaattiset. Vastuu määritellään käyttäen ennakoitua etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method): eläkevastuu saadaan laskemalla arvioitujen kassavirtojen nykyarvo käyttäen korkona vastuuajaltaan vastaavien valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle perustuen vuosittain tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, tietyn vaihteluvälin ylittävältä osalta, kirjataan työntekijöiden jäljellä olevalle keskimääräiselle palvelusajalle.

Maksupohjaisissa järjestelmissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille kaudelle, jota veloitus koskee.

Pitkän aikajänteen kannustusohjelma

Vuonna 2007 Exel Oyj:n hallitus päätti yhtiön ylimmälle johdolle suunnatusta uudesta pitkäaikaisesta kannustusohjelmasta. Ohjelman tarkoitus on kannustaa ohjelmaan kuuluvia henkilöitä parantamaan Exelin pitkäaikaisesta kannattavuutta ja arvoa ja palkita heitä näiden tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjelma koostuu kolmesta alaohjelmasta (yksi per vuosi vuosille 2007, 2008 ja 2009). Jokainen alaohjelma kestää kolme vuotta.

Osallistujat palkitaan jokaisessa alaohjelmassa, jos hallituksen määrittelemät taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Hallitus päättää tulos/osake (EPS) sekä sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) -tunnuslukujen kasvua koskevat tavoitteet erikseen jokaiselle alaohjelmalle ennen alaohjelman alkamista. Hallitus päättää jokaisen alaohjelman palkitsemisen maksimimäärästä ja se voidaan antaa käteisenä tai vastaavana määränä yhtiön osakkeita. Osallistujan tulee käyttää palkitseminen Exelin osakkeiden hankkimiseen ja pitää niitä kahden vuoden ajan. Ohjelman kustannus kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja se lisätään tilinpäätökseen. Vuonna 2008 maksimimääräksi määriteltiin miljoona euroa. Vuodelta 2008 ei palkkiota maksettu sillä tavoitteita ei saavutettu.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena lakisääteinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti sekä edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen. Mikäli konserni odottaa varauksen tulevan

katetuksi, saatava korvaus merkitään taseeseen erillisenä saatavana, mutta vain, jos korvauksen saaminen on käytännöllisesti katsoen varmaa.

Henkilöstön oikeus vuosilomaan ja pitkään palvelusaikaan perustuvaan lomaan merkitään kirjanpitoon oikeuden syntyessä. Kirjattava varaus vastaa veloitetta, joka koskee tilinpäätöspäivään mennessä suoritettuun työhön perustuvaa vuosilomaa ja pitkään palvelusaikaan perustuvaa lomaa.

Konserni kirjaa tappiollisten sopimusten varalta varauksen, jos sopimuksen odotettavissa olevat hyödyt ovat pienemmät kuin sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat väistämättömät kustannukset.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen ja virallisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla tilikauden emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta osakkeita, jotka yritys itse on ostanut ja jotka esitetään omina osakkeina. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa otetaan osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa huomioon laimentava vaikutus, joka olisi kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden muuttamisella osakkeiksi. Osakeoptioiden vaikutusta huomioitaessa lasketaan se osakemäärä, joka olisi ulkona oleviin osakeoptioihin liittyvien merkintäoikeuksien rahallisen arvon perusteella voitu hankkia markkinahintaan, ja näin saadaan määritetyksi vastikkeettomien osakkeiden määrä, joka lisätään ulkona oleviin osakkeisiin. Tilikauden tulosta ei oikaista, koska osakkeiden kokonaismäärä on lisätty vain niillä osakkeilla, jotka on oletettu lasketun liikkeen vastikkeettomina.

6. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen segmenttiraportointimuoto on liiketoimintasegmenttien mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin.

Liiketoimintasegmentit koostuvat varojen ryhmistä ja liiketoiminnoista, joiden tuotteisiin tai palveluihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat muista liiketoimintasegmenteistä. Maantieteellisten segmenttien tuotteita tai palveluita tuotetaan tiettyssä taloudellisessa ympäristössä, jonka riskit ja kannattavuus poikkeavat muiden maantieteellisten segmenttien taloudellisen ympäristön riskeistä ja kannattavuudesta.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkeväällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko yritykselle yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Liiketoimintasegmentit

Konsernin liiketoimintasegmentit ovat Exel Composites ja Exel Sports Brands. Yrityksellä ei ole lopetettuja toimintoja. Exel Composites on sisältänyt kaikki tuotantotoiminnot 1.1.2007 lähtien. Exel Sports Brands -segmenttiin kuuluu ainoastaan salibandyliiketoiminta, sillä Outdoor-liiketoiminta myytiin 1.6.2008. 1.1.2009 lähtien konserni muodostuu vain yhdestä segmentistä, sillä salibandyliiketoiminta integroidaan osaksi Composites-liiketoimintaa.

Maantieteelliset segmentit

Konsernin maantieteelliset segmentit ovat pohjoismaat, muu Eurooppa ja muu maailma. Maantieteellisten segmenttien liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO – SEGMENTTIKOHTAINEN INFORMAATIO

1.1. – 31.12.2008

1 000 EUR	Exel Composites	Exel Sports Brands	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	84 929	9 996		94 925
Konsernin sisäinen myynti	1 746	8	-1 754	0
MYYNТИ YHTEENSÄ	86 675	10 004	-1 754	94 925
Segmentin liikevoitto	9 243	-8 977	-650	-384
Rahoituskulut, netto				-3 351
Tuloverot				779
Tilikauden voitto				-2 956
Segmentin varat	47 425	2 852	-3 666	46 611
Kohdistamattomat varat				12 664
VARAT YHTEENSÄ				59 275
Segmentin velat	26 867	4 327	-17 409	13 785
Kohdistamattomat velat				28 810
VELAT YHTEENSÄ				42 595
Investoinnit	1 525	0	240	1 765
Poistot	-3 527	0	-159	-3 686
Arvon alentumiset	-281			-281

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO – SEGMENTTIKOHTAINEN INFORMAATIO

1.1.– 31.12.2007

1 000 EUR	Exel Composites	Exel Sports Brands	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	99 872	13 617		113 489
Konsernin sisäinen myynti	4 390	17	-4 407	0
MYYNТИ YHTEENSÄ	104 261	13 634	-4 407	113 489
Segmentin liikevoitto	15 170	-10 651	261	4 780
Rahoituskulut, netto				-2 360
Tuloverot				-410
Tilikauden voitto				2 010
Segmentin varat	61 194	9 160	-3 231	67 123
Kohdistamattomat varat			8 068	8 068
VARAT YHTEENSÄ				75 192
Segmentin velat	13 455	4 065	124	17 644
Kohdistamattomat velat			34 014	34 014
VELAT YHTEENSÄ				51 658
Investoinnit	2 344	125		2 469
Poistot	-3 937	-224		-4 162
Arvon alentumiset	-690	-1 266		-1 956

Segmenttien varat sisältävät muut varat paitsi rahavarat, verosaamiset ja muut pitkäaikaiset varat.
Segmenttien velat sisältävät muut korottomat velat paitsi verovelat.

TOISSIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO

MYYNТИ KONSERNIN ULKOPUOLELLE ASIAKKAAN SIJAINNIN MUKAAN

1 000 EUR	2008	2007
Pohjoismaat	22 456	21 701
Muu Eurooppa	57 947	71 936
Muu maailma	14 522	19 852
YHTEENSÄ	94 925	113 489

VARAT YHTEENSÄ TOISSIJAISEN SEGMENTIN MUKAAN

1 000 EUR	2008	2007
Pohjoismaat	19 347	25 923
Muu Eurooppa	12 916	21 413
Muu maailma	14 347	19 787
YHTEENSÄ	46 611	67 123

INVESTOINNIT TOISSIJAISEN SEGMENTIN MUKAAN

1 000 EUR	2008	2007
Pohjoismaat	1 058	1 112
Muu Eurooppa	503	663
Muu maailma	204	694
YHTEENSÄ	1 765	2 469

7. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Konserni ei hankkinut liiketoimintoja vuosina 2007 eikä 2008.

8. VALUUTTAKURSSIT

Niiden tytäryhtiöiden, joiden toiminta- ja raportointivaluuttana ei ole euro, tuloslaskelmat on muunnettu konsernin toimintavaluuttaan tilikauden painotettua keskimurssia käyttäen, kun taas taseet on muunnettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Taseen muuntokursseina on käytetty Euroopan keskuspankin julkaise-

mia tilinpäätöspäivän päätöskursseja. Keskimääräiset kurssit on laskettu Euroopan keskuspankin julkaisemien kuukausien keskimurssien keskiarvona. Käytetyt päävaluuttojen muuntokurssit ovat seuraavat:

Maa	Valuutta	Keskikurssi 2008	Keskikurssi 2007	Tilinpäätöspäivän kurssi 2008	Tilinpäätöspäivän kurssi 2007
Australia	AUD	1,74160	1,6356	2,02740	1,67570
Iso-Britannia	GBP	0,79654	0,6846	0,95250	0,73335
Kiina	RMB	10,22471	10,4189	9,49560	10,75240
Ruotsi	SEK	9,61688	9,2521	10,87000	9,44150
USA	USD	1,47059	1,3706	1,39170	1,47210

9. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2008	2007
Vuokratuotot	6	9
Muut liiketoiminnan tuotot	267	275
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	25	570
YHTEENSÄ	298	854

10. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	2008	2007
Vuokratulut	1 504	1 625
Romutukset	0	545
Muut liiketoiminnan kulut	21 751	22 997
YHTEENSÄ	23 255	25 167

11. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

1 000 EUR	2008	2007
Palkat	19 243	22 216
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	2 038	1 947
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	41	167
Muut henkilösivukulut	1 277	1 030
YHTEENSÄ	22 598	25 360

Henkilöstö keskimäärin

Exel Composites	476	500
Exel Sports Brands	33	49
Muut	17	20
YHTEENSÄ	526	568

12. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja 1 918 tuhatta euroa vuonna 2008 (2 824 tuhatta euroa vuonna 2007). Kulut sisältyvät tuloslaskelman palkkoihin ja liiketoiminnan muihin kuluihin.

13. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Poistot käyttöomaisuuslajeittain 1 000 EUR	2008	2007
Aineettomat hyödykkeet	496	601
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	525	469
Koneet ja laitteet	2 665	3 092
YHTEENSÄ	3 686	4 162

Arvonalennukset käyttöomaisuuslajeittain 1 000 EUR

Aineettomat hyödykkeet	0	691
Liikearvo	0	458
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	9	6
Koneet ja laitteet	273	802
YHTEENSÄ	281	1 956

14. RAHOITUSTUOTOT

1 000 EUR	2008	2007
Korkotuotot	391	136
Osinkotuotot	2	2
Valuuttakurssivoitot	704	435
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos (johdannaisista)	79	42
Muut rahoitustuotot	2	63
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	1 178	678

15. RAHOITUSKULUT

1 000 EUR	2008	2007
Korkokulut	1 731	1 669
Valuuttakurssitappiot	2 777	1 044
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos (johdannaisista)	0	245
Muut rahoituskulut	21	80
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	4 529	3 038

Myyntin kurssierot (kurssitappio -2 tuhatta euroa) ja ostojen kurssierot (kurssivoitto +43 tuhatta euroa) on kirjattu tulosvaikutteisesti asianomaisille myynti- ja ostotileille.

16. TULOVEROT

1 000 EUR	2008	2007
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-277	1 284
Edellisten tilikausien verot	-111	-260
Laskennalliset verot	1 167	-614
TULOVEROT YHTEENSÄ	779	410

Tuloveron täsmäytyslaskelma

Voitto(+)/Tappio(-) ennen veroja	-3 735	2 420
Suomen lakisääteisen verokannan 26 % mukaan laskettu vero	-971	629
Suomen ja ulkomaiden verokantojen välinen ero	274	-235
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tulot	81	16
Muut	-163	0
Tuloverot yhteensä	-779	410
Efektiivinen verokanta	20,9 %	16,9 %

17. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Exelin osakkeilla ei ole laimennusvaikutusta.

	2008	2007
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 EUR), jatkuvat toiminnot	-2 956	2 010
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000 kpl)	11 897	11 897
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR/osake), jatkuvat toiminnot	-0,25	0,17
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, 1 000 kpl	11 897	11 897
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake), jatkuvat toiminnot	-0,25	0,17

18. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

10.4.2008 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hyväksyttiin maksettavaksi vuodelta 2007 osinkoa 0,20 euroa osaketta kohti, jolloin osinko kokonaisuudessaan oli 2 379 tuhatta euroa.

Vuonna 2007 osinkoa jaettiin yhteensä 0,20 euroa osaketta kohti eli yhteensä 2 379 tuhatta euroa.

19. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Konsernissa ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Liikearvo 1 000 EUR	2008	2007
Hankintameno 1.1.	13 731	13 760
Lisäykset	0	0
Kurssierot	-1 265	-29
Hankintameno 31.12.	12 466	13 731
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 104	-3 653
Arvonalentumiset	0	-451
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4 104	-4 104
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 627	10 107
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 362	9 627

Liikearvo on allokoitu rahavirtaa kerryttävälle yksiköille seuraavasti:

Liikearvon jakautuminen, 1 000 EUR	2008	2007
Exel Sports Brands -liiketoiminta	0	0
Exel Composites, Suomi	135	135
Exel Composites, Saksa	1 305	1 305
Exel Composites, Belgia	209	209
Exel Composites, Itävalta	688	688
Exel Composites	6 026	7 291
YHTEENSÄ	8 362	9 627

ARVONALENTUMISTESTIT TEHDÄÄN vuosittain liikearvolle ja rajattoman taloudellisen vaikutusajan omaaville aineettomille hyödykkeille. Exel-konsernilla ei ollut tilinpäätöshetkellä muita rajattoman vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo.

Konserni on kohdistanut liikearvot rahavirtaa tuottaville yksiköille. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumista testataan vertaamalla kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen taseen kirjanpitoarvoon. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvon avulla, joka muodostuu nykyhetken diskontatuista tulevaisuudessa saatavista rahavirroista. Rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuuserän jatkuvalle käytölle ja liiketoimintajohdon laatimille seuraavan viiden vuoden ennusteille. Tämän jälkeen pitkän aikavälin arviot perustuvat 0 prosentin vuosittaiseen kasvuun. Myyntikatetason on ennusteissa arvioitu säilyvän keskimäärin nykytasolla.

Diskonttokorot on määritetty liiketoimintayksiköille erikseen siten, että ne heijastavat eri liiketoimintojen riskin vaikutusta oman pääoman tuottovaatimukseen. Vieraan pääoman kustan-

nus on määritelty olemassa olevan luottokannan mukaisesti. Pääoman keskimääräiskustannusta laskettaessa on huomioitu konsernin tavoitteellinen pääomarakenne sekä velkaisuuden vaikutus konsernin oman pääoman kustannukseen. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja vaihteli rahavirtaa tuottavasta yksiköstä riippuen 7,2–8,9 prosentin välillä.

Johto arvioi, että liikevaihto voi laskea 15 prosenttia ennen kuin syntyisi tilanne, jossa kerrytettävissä oleva kassavirta alittaisi vastaavat tasearvot.

Arvonalentumistestin perusteella kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät vastaavat tasearvot muilta osin paitsi Exel Sports Brandsin osalta, josta konserni kirjasi arvonalentumistappiota liikearvosta yhteensä 451 tuhatta euroa vuonna 2007. Arvonalentumistappion keskeisenä aiheuttajana oli sauvojen myyntivolyymin lasku ja sauvojen kilpailutilanteesta johtunut kokoonpanon ja viimeistelyn siirtäminen alihankintana Kiinaan. Arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen Exel Sports Brands -liiketoimintaan ei kohdistu lainkaan liikearvoa. Vuonna 2008 ei arvonalentumistappiota kirjattu.

Aineettomat oikeudet 1 000 EUR

	2008	2007
Hankintameno 1.1.	4 617	3 893
Lisäykset	10	37
Vähennykset	0	-16
Siirrot erien välillä	7	716
Kurssierot	-528	-13
Hankintameno 31.12.	4 106	4 617
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-2 174	-1 085
Poistot	-323	-411
Arvonalentumiset	0	-691
Vähennykset	0	6
Kurssierot	166	7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-2 331	-2 174
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 443	2 806
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 775	2 443

Kaikki aineettomat hyödykkeet ovat muita kuin sisäisesti aikaansaatuja.

Muut pitkävaikutteiset menot 1 000 EUR

	2008	2007
Hankintameno 1.1.	2 276	2 205
Lisäykset	210	72
Vähennykset	0	-12
Siirrot erien välillä	456	11
Muuntoerot	0	0
Hankintameno 31.12.	2 942	2 276
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-2 029	-1 851
Poistot	-173	-190
Vähennykset	0	0
Muuntoerot	0	12
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-2 202	-2 029
Kirjanpitoarvo 1.1.	246	352
Kirjanpitoarvo 31.12.	739	246

20. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Maa- ja vesialueet 1 000 EUR

	2008	2007
Hankintameno 1.1.	853	910
Lisäykset	8	0
Vähennykset	0	-102
Siirrot erien välillä	0	95
Kurssierot	-63	-50
Hankintameno 31.12.	797	853
Arvonlennukset	-20	-5
Muuntoerot	-1	-6
Kirjanpitoarvo 1.1.	842	905
Kirjanpitoarvo 31.12.	776	842

Rakennukset ja rakennelmat 1 000 EUR

Hankintameno 1.1.	6 175	6 250
Lisäykset	0	96
Vähennykset	-18	-699
Siirrot erien välillä	0	617
Kurssierot	-112	-89
Hankintameno 31.12.	6 045	6 175
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-2 695	-2 475
Poistot	-365	-307
Vähennykset	0	82
Muuntoerot	28	5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-3 032	-2 695
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 481	3 777
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 014	3 481

Koneet ja kalusto 1 000 EUR

Hankintameno 1.1.	29 912	29 324
Lisäykset	901	1 721
Vähennykset	-122	-1 667
Siirrot erien välillä	195	661
Kurssierot	-509	-127
Hankintameno 31.12.	30 377	29 912
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-21 333	-18 991
Poistot	-2 632	-2 936
Arvonalentumiset	-173	-117
Vähennykset	3	669
Muuntoerot	279	42
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-23 856	-21 333
Kirjanpitoarvo 1.1.	8 577	10 331
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 519	8 577

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat 1 000 EUR

Hankintameno 1.1.	725	1 581
Lisäykset	671	543
Siirrot erien välillä	-718	-1 399
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	-41	
Kirjanpitoarvo 1.1.	636	725
Kirjanpitoarvo 31.12.	725	1 581
	636	725

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokratut hyödykkeet

RAKENNUKSET		
Hankintameno 1.1.	1 677	1 677
Lisäykset	0	0
Hankintameno 31.12.	1 677	1 677
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-639	-479

	2008	2007
Poistot	-160	-160
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-799	-639
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 038	1 198
Kirjanpitoarvo 31.12.	878	1 038

Rahoitusleasingisopimuksilla vuokratut hyödykkeet

KONEET JA KALUSTO

Hankintameno 1.1.	1 760	1 760
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Kurssierot	0	0
Hankintameno 31.12.	1 760	1 760
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1 626	-786
Poistot	-33	-156
Arvonalentumiset	-101	-684
Vähennykset	0	0
Kurssierot	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-1 760	-1 626
Kirjanpitoarvo 1.1.	133	973
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	133

Konsernilla ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä.

21. MUUT PITKÄAIKAISET VARAT

Pitkäaikaiset varat koostuvat pääasiassa liittymismaksuista ja puhelinosakkeista.

1 000 EUR	2008	2007
Tasearvo 1.1.	76	76
Vähennykset	0	0
Käyvän arvon muutos	-8	0
Tasearvo 31.12.	68	76

22. VAIHTO-OMAISUUS

1 000 EUR	2008	2007
Raaka-aineet	6 417	9 797
Puolivalmisteet	797	1 366
Valmisteet ja tavarat	5 195	10 992
VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ	12 408	22 155

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 1,5 miljoonaa euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettoreali-sointiarvoa (2,8 miljoonaa euroa vuonna 2007).

23. MYYNTI- JA MUUT SAAMISET

1 000 EUR	2008	2007
Myyntisaamiset	10 667	16 235
Siirtosaamiset	1 656	1 591
Muut saamiset	533	600
SAAMISET YHTEENSÄ	12 856	18 426

Vuoden 2008 aikana kirjattiin myyntisaamisista luottotappiota 1 117 tuhatta euroa (118 tuhatta euroa vuonna 2007) koostuen luottotappioista, yhteensä 423 tuhatta euroa, sekä luottotappiovarauksesta, yhteensä 694 tuhatta euroa, joka koostuu yli 90 päivää vanhoista erääntyneistä myyntisaamisista.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Joulukuun 2008 lopussa myyntisaamisten ikäjakautuma oli seuraava (luvut tuhansia euroja):

Erääntyneiden ikäjakautuma

	Yhteensä	Erääntymättömät	< 30 pv	30–60 pv	61–90 pv	91–180 pv	181–365 pv	Yli 1 vuosi
2008	10 667	8 021	1 835	689	123	0	0	0
2007	16 235	10 896	3 703	1 078	298	185	73	0

Kaikki yli 90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset on poistettu ja tuloslaskelmaan on tehty vastaava varaus.

24. RAHAVARAT JA MUUT RAHOITUSVARAT

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja pankkitileistä, joiden määrä oli 8 034 (4 901) tuhatta euroa.

25. OSTOVELAT JA MUUT KOROTTOMAT VELAT

1 000 EUR	2008	2007
Ostovelat	5 777	10 095
Siirtovelat	5 646	4 551
Ennakkomaksut	27	90
Muut korottomat velat	1 739	2 416
Pitkäaikaiset korottomat velat	348	345
YHTEENSÄ	13 537	17 497

26. KOROLLISET VELAT

Pitkäaikaiset korolliset velat 1000 EUR	2008	2007
	Tasearvot	Tasearvot
Lainat rahoituslaitoksilta	20 074	19 412
Eläkelainat	469	428
Rahoitusleasingvelat	1 515	1 915
Muut	0	0
YHTEENSÄ	22 057	21 754

Lyhytaikaiset korolliset velat 1 000 EUR

Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	1 496	5 796
Pitkäaikaisten velkojen lyhytaikainen osuus (lyhennykset)	4 752	4 815
Rahoitusleasingvelat	401	396
YHTEENSÄ	6 648	11 008

Pitkäaikaisten velkojen erääntyminen 1 000 EUR

2008		4 815
2009	4 752	7 538
2010	4 314	4 674
2011	7 914	7 200
2012	714	0
2013	714	0
Myöhemmin	6,418	0
YHTEENSÄ	24 826	24 227

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat, 1 000 EUR	2008	2007
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	444	444
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	879	1 323
Yli viiden vuoden kuluttua		
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	423	375
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	845	1 266
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	101	154
RAHOITUSLEASINGVELKOJEN KOKONAISMÄÄRÄ	1 916	2 311

Pitkäaikaisista veloista 3 667 tuhatta euroa on koronvaihtosopimuksilla muutettu kiinteäkorkoisiksi.

27. LASKENNALLISET TUOVEROT

Laskennalliset verosaamiset 1 000 EUR	1.1.2008	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2008
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	402	-306			96
Tappiot	1 007	-152			855
Muut väliaikaiset erot	2 056	1 110			3 166
Netotettu laskennallisista verovelosta	-944	34			-910
LASKENNALLINEN VEROSAAMINEN	2 521	686			3 207

Laskennalliset verovelat 1 000 EUR	1.1.2008	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2008
Kertyneet poistoerot					
Muut väliaikaiset erot	1 697	-434			1 263
Netotettu laskennallisesta verosaatavasta	-944	34			-910
LASKENNALLINEN VEROVELKA NETTO	753	400			353

Laskennalliset verosaamiset 1 000 EUR	1.1.2007	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2007
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	479	-77			402
Tappiot	1 445	-438			1 007
Muut väliaikaiset erot	947	1 109			2 056
Netotettu laskennallisista verovelosta	-671	-273			-944
LASKENNALLINEN VEROSAAMINEN	2 200	321			2 521

Laskennalliset verovelat 1 000 EUR	1.1.2007	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2007
Kertyneet poistoerot					
Muut väliaikaiset erot	1 762	-65			1 697
Netotettu laskennallisesta verosaatavasta	-671	-273			-944
LASKENNALLINEN VEROVELKA NETTO	1 091	-338			753

Konsernilla oli 31.12.2008 verotuksellisia nettotappioita -4 702 (4 615) tuhatta euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista 855 (1 007) tuhatta euroa.

28. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoiden muutosten haitallisilta vaikutuksilta ja siten turvata omalta osaltaan konsernin tuloskehitys. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, likviditeetti- ja varainhankintariski sekä luottoriski. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuuttalainoja, korko-optioita ja koronvaihto-sopimuksia.

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat investoinnit muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Euron (EUR) lisäksi merkittävimmät valuutat ovat Australian dollari (AUD), Ison-Britannian punta (GBP), Yhdysvaltain dollari (USD) sekä Ruotsin kruunu

(SEK). Valuuttakurssiriskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen monetaarisista eristä ja nettoinvestoinneista ulkomaisiin tytäryrityksiin. Valuuttariskien hallinnan tavoitteena on liiketoiminnan tuloksen ja oman pääoman suojaaminen valuuttakurssien vaihteluilta.

Laskutusvaluuttana käytetään vain joko yksikön toimintavaluuttaa tai yleisesti käytössä olevia valuuttoja. Tytäryhtiöiden valuuttavirrat suojataan yhtiökohtaisesti kunkin yhtiön perusvaluuttaa vastaan. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa omien valuuttariskiensa suojaamisesta.

Valuuttapositiota tarkastellaan nettomääräisenä valuutoittain pääsääntöisesti vuoden tähtäimellä. Valuuttavirtoja suojataan termiinisopimuksilla ja optiojärjestelyillä. Konsernin transaktiopositio on USD:ssa ja sen määrä oli 6 miljoonaa dollaria vuoden 2008 lopussa.

Konsernin oman pääoman positio päävaluutoissa oli seuraava:

Nettosijoitus	31.12.2008	31.12.2007
AUD	7 451	8 504
GBP	4 897	5 963
RMB	3 379	3 197
USD	-1 844	-1 531
SEK	-115	139

Kaikkien muiden muuttujien ollessa vakioita altistuu konserni päävaluutoille seuraavasti:

31.12. 2008	AUD	GBP	RMB	USD	SEK
Kurssin vahvistuminen euroa vastaan	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Vaikutus tulokseen ennen veroja euroissa				242	
Vaikutus omaan pääomaan euroissa	-373	-245	-169	92	6
31.12. 2007	AUD	GBP	RMB	USD	SEK
Kurssin vahvistuminen euroa vastaan	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Vaikutus tulokseen ennen veroja euroissa				373	
Vaikutus omaan pääomaan euroissa	-425	-298	-160	77	-7

Korkoriski

Konsernin lainavaluutat ovat konserniyhtiöiden kotivaluutassa. Korollisten velkojen nimellisarvot jakaantuivat 31.12.2008 valuutoittain seuraavasti:

Valuutta	Määrä 1 000 EUR	%
EUR	28 164	98,1
AUD	345	1,2
USD	196	0,7
YHTEENSÄ	28 706	100,0

Pitkäaikaiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia, mutta ne on osittain suojattu korkoriskiä vastaan muuttamalla koronvaihtosopimuksilla kiinteäkorkoisiksi. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli koronvaihtosopimuksia ja optioita 3 667 tuhannen euron arvosta, joissa konserni maksaa 3,52–3,75 % kiinteää korkoa. Lisäksi konsernilla on arvoltaan 9 643 tuhannen euron arvosta koronvaihtosopimuksia, joilla korkokantaa on alennettu 0,248 prosentilla. Konserni ei käytä suojauslaskentaa koronvaihto- tai optiosopimuksissa.

Konsernin korkoriski liittyy lähinnä konsernin lainoihin. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokannassa vaikuttaa vuoden 2008 lopun tilanteen mukaan 286 tuhatta euroa tulokseen.

Likviditeetti- ja varainhankintariski

Konserni pyrkii säilyttämään hyvän likviditeetin kaikissa olosuhteissa ja optimoimaan likvidien varojen käytön liiketoiminnan rahoittamisessa. Lisäksi tavoitteena on minimoida nettokorko-

kulut ja pankkikustannukset. Kassavaraja sijoitetaan vain kohteisiin, jotka voidaan realisoida nopeasti. Kassavarojen ja korkosijoitusten lisäksi konsernilla oli 31.12.2008 käyttämättömiä sitovia luottolimiittejä 9 miljoonaa eroa.

Taloulosasto huolehtii siitä, että riittävä määrä erilaisia rahoituslähteitä on käytettävissä ja että ulkoisten lainojen erääntymisaikataulu on hallittu. Emoyhtiön taloulosasto hoitaa keskitetysti konsernin varainhankinnan ja -hallinnan. Konsernin sisäiset velkasuhteet ovat pääasiassa suoraan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden välillä.

Likviditeetin hallinnan välineinä käytetään luottolisia konsernitilejä ja rahoituslimiittejä.

Alla oleva taulukko osoittaa konsernin vieraan pääoman maturiteetin diskonttaamattomin arvoin tilinpäätöspäivänä. Taulukko ei sisällä eläke- ja leasingvelvoitteita. Luvut ovat tuhansissa euroissa.

31.12.2008	Vaadittaessa	Alle 3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset velat	541	2 019	4 033	13 656	6 071	26 322
Osto- ja muut lyhytaikaiset velat		13 162				13 162
31.12.2007	Vaadittaessa	Alle 3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset velat	496	6 058	3 958	19 511	0	30 023
Osto- ja muut lyhytaikaiset velat		17 062				17 062

Luotto- ja vastapuoliriski

Valtaosa konsernin liiketoiminnasta perustuu vakiintuneisiin, luotettaviin asiakassuhteisiin ja alalla yleisesti noudatettaviin sopimusehtoihin. Laskujen maksuaika on pääsääntöisesti 14–60 päivää. Uusien asiakkaiden tausta selvitetään hankkimalla muun muassa luottotiedot. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska asiakaskunta on laaja ja jakautunut maantieteellisesti konsernin eri toimintamaihin. Myyntisaamisiin liittyvää luottoriskiä hallinnoivat liiketoimintayksiköt. Konsernin myyntisaamisia turvataan luottovakuutuksella.

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan. Johdannaisinstrumentteja ja kassavarojen sijoituksia tehdään vain luottokelpoisuuden omaavien vastapuolten kanssa. Vuoden 2008 lopussa vastapuolina oli vain rahoituslaitoksia.

Konsernin maksimiriski on rahoitusvarojen määrä vuoden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty kohdassa 23.

Pääoman hallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on varmistaa että konsernin luottokelpoisuus ja terve pääomarakenne säilyvät liiketoiminnan tukemisen varmistamiseksi ja omistaja-arvon maksimoimiseksi.

Konserni tarkastelee pääomaansa nettovelkaantumisasteen avulla, joka lasketaan korollisten nettovelkojen prosentuaalisella osuudella omasta pääomasta. Konsernin tavoitteena on pitää nettovelkaantumisaste alle 100 %. Konserni laskee nettovelkansa vähentämällä korollisista veloista likvidit varat.

1 000 EUR	2008	2007
Korolliset velat	28 706	32 762
Likvidit varat	8 035	4 901
Korolliset nettovelat	20 671	27 861
Oma pääoma	16 680	23 533
Nettovelkaantumisaste %	123,9	118,4

29. ELÄKEVASTUUT JA MUUT TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUUDET

Konsernilla on eri maissa etuusperusteisia eläkejärjestelyjä ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä.

Suomen merkittävin eläkejärjestelmä on TyEL, jossa etuudet määräytyvät suoraan etuudensaajan ansioiden mukaan. TyEL-eläkevakuutus on järjestetty pääosin eläkevakuutusyhtiö-

den kautta. Työkyvyttömyysosa Suomen TyEL-järjestelmässä on käsitelty kirjanpidossa etuusperusteisena järjestelyinä.

Ulkomaiset eläkejärjestelyt sisältävät sekä etuusperusteisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Etuusperusteiset järjestelyt eivät ole merkittäviä.

Tuloslaskelmaan merkityt erät 1 000 EUR

	2008	2007
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	2 038	1 686
Etuusperusteisten eläkejärjestelyjen muutokset	41	428
YHTEENSÄ SISÄLTYY HENKILÖSTÖKULUIHIN	2 079	2 113

Taseessa esitetyn velan muutokset 1 000 EUR

	2008	2007
Tilikauden alussa	428	260
Eläkekulut tuloslaskelmassa	41	167
TILIKAUDEN LOPUSSA	468	428

30. VARAUKSET

Konsernilla on Exel Sports Brandsin rakennemuutokseen liittyvä 0,9 miljoonan euron varaus, mikä kattaa vuonna 2008 tehdyn rakennemuutoksen arvioitujen jäljellä olevien kustannusten määrän.

31. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Johdannaissopimukset kirjataan taseeseen käypään arvoon, joka määritellään arvoksi, jolla instrumentti voitaisiin vaihtaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden välisessä kaupassa muutoin kuin selvitystilassa tai pakkohuutokaupassa.

Rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on arvioitu seuraavasti:

- Koronvaihtosopimukset arvostetaan tulevien kassavirtojen nykyarvoon kassavirtojen diskonttausmenetelmällä.
- Valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän termiinihintoihin.
- Valuuttaoptiot arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Rahalaitoslainat on diskontattu tilinpäätöspäivään laina-ajan riskitöntä korkokantaa lisättynä lainan korkomarginaalilla. Diskonttaus korkona on käytetty korkoa, jolla yritys saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta tilinpäätöshetkellä.

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten samoin kuin osto- ja muiden korottomien velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät nettoarvot ja nimellisarvot:

1000 EUR	2008 Käypä arvo	2008 Nimellisarvo	2007 Käypä arvo	2007 Nimellisarvo
Myyntisaamiset ja muut saamiset	12 856	12 856	18 426	18 426
Muut rahoitusvarat	8 035	8 035	4 901	4 901
Koronvaihtosopimukset	46	13 310	4	333
Ostetut korko-optiot			34	4 667
Valuuttatermiinisopimukset	33	1 770	18	8 372
Ostetut valuuttaoptiot			-103	5 078
Myydyt valuuttaoptiot			-172	4 297
Myydyt valuutanvaihtosopimukset			7	1 352
Ostetut valuutanvaihtosopimukset			-5	265
Rahalaitoslainat	24 554	24 551	24 354	24 277
Rahoitusleasingsopimukset	1 268	1 323	1 641	1 765
Lyhytaikaiset limiitit	1 496	1 496	5 796	5 796
Ostovelat ja muut velat	13 189	13 189	17 152	17 152

Johdannaisten käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa tai -kuluissa.

32. VASTUUSITOUMUKSET

1 000 EUR	2008	2007
OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUEDET		
Kiinteistökiinnitykset	2 783	2 783
Yrityskiinnitykset	12 500	12 500
MUISTA VUOKRASOPIMUKSISTA AIHEUTUVAT VASTUUT		
Yhden vuoden kuluessa	492	726
Vuotta pidemmän ajan, alle viiden vuoden kuluessa	1 756	2 299
Yli viiden vuoden kuluttua		
MUUT VASTUUT	92	552

33. OMA PÄÄOMA

1 000 EUR	Osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Yhteensä
1.1.2007	11 897	2 141	8 492	10 633
Osakeanti				
31.12.2007	11 897	2 141	8 492	10 633
Osakeanti				
Siirretty sijoitetun vapaan pääoman rahastoon			-8 488	-8 488
31.12.2008	11 897	2 141	5	2 146

Exel Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 1 750 000 euroa ja enimmäispääoma 7 000 000 euroa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Varsinainen yhtiökokous päätti 10.4.2008 valtuuttaa yhtiön hallituksen päättämään osakepääoman korottamisesta siten, että osakepääomaa voidaan korottaa yhdellä tai useammalla osakeannilla enintään 1 189 684 osakkeella.

Varsinainen yhtiökokous päätti 10.4.2008 valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta

voitonjakoon käytettävissä olevilla varoilla tai niiden luovuttamisesta siten, että yhtiölle tai sen tytäryhteisöille kuuluvien yhtiön omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä hankinnan jälkeen ei ylitä 1 189 684 osaketta.

Valtuutukset ovat voimassa 10.4.2009 asti. Valtuutuksia ei ole käytetty vuoden aikana.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut, että vuodelta 2008 ei jaeta osinkoa.

34. PITKÄNTÄHTÄIMEN KANNUSTUSOHJELMAT

Vuonna 2007 Exel Oyj:n hallitus päätti yhtiön ylimmälle johdolle suunnatusta uudesta pitkäaikaisesta kannustusohjelmasta. Ohjelman tarkoitus on kannustaa ohjelmaan kuuluvia henkilöitä parantamaan Exelin pitkäaikaista kannattavuutta ja arvoa ja palkita heitä näiden tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjelma koostuu kolmesta alaohjelmasta (yksi per vuosi vuosille 2007, 2008 ja 2009). Jokainen alaohjelma kestää kolme vuotta.

Osallistujat palkitaan jokaisessa alaohjelmassa jos ja kun hallituksen määrittelemät taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Hallitus päättää tulos/osake (EPS) sekä sijoitetun pääoman tuot-

to (ROCE) –tunnuslukujen kasvua koskevat tavoitteet erikseen jokaiselle alaohjelmalle ennen alaohjelman alkamista. Hallitus päättää jokaisen alaohjelman palkitsemisen maksimimäärästä ja se voidaan antaa käteisenä tai vastaavana määränä yhtiön osakkeita. Osallistujan tulee käyttää koko määrä Exelin osakkeiden hankkimiseen ja pitää niitä kahden vuoden ajan. Ohjelman kustannus kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja ne lisätään tilinpäätökseen. Vuonna 2008 maksimimääräksi määriteltiin miljoona euroa. Vuodelta 2008 ei palkkiota maksettu sillä tavoitteita ei saavutettu.

35. VOITONJAKOKELPOISET VARAT 31.12.2008

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2008 olivat 14 626 tuhatta euroa.

36. LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Oikaisut tilikauden tulokseen – erittely

	2008	2007
Poistot ja arvonalentumiset ja romutukset	3 968	6 662
Verot	-779	410
Rahoituskulut	4 529	3 038
Korkotuotot	-1 178	-678
Muut oikaisut	-358	244
YHTEENSÄ	6 182	9 676

37. LIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

Tytäryrityksen nimi	Rekisteröintimaa	Konsernin omistusosuus
Exel Sports Oy	Suomi	100
Exel GmbH	Saksa	100
Exel Composites N.V.	Belgia	100
Exel Composites GmbH	Itävalta	100
Exel USA, Inc.	USA	100
Exel Sports Sweden AB	Ruotsi	100
Exel Composites (Nanjing) Ltd	Kiina	100
Exel Composite Materials (Shenzhen) Ltd	Kiina	100
Exel Composites (Australia) Pty Ltd	Australia	100
Pacific Composites Ltd	Australia	100
Pacific Composites (Europe) Ltd	Iso-Britannia	100
Fibreforce Composites Ltd	Iso-Britannia	100
Pacific Composites (Clacton) Ltd	Iso-Britannia	100
Pacific Composites Ltd	Uusi-Seelanti	100
Pro Stick Oy	Suomi	100

Johdon työsuhde-etuudet

Ylimmän johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut 1 000 EUR

	2008	2007
Toimitusjohtajat	226	239
Hallituksen jäsenet	164	123
YHTEENSÄ	390	362

Palkat ja palkkiot henkilöittäin

	1 000 EUR
Toimitusjohtaja Vesa Korpimies (10.4. alkaen)	166
Toimitusjohtaja Göran Jönsson (10.4. asti)	60
Hallituksen puheenjohtaja Peter Hofvenstam (10.4. alkaen)	49
Hallituksen puheenjohtaja Ove Mattsson (10.4. asti)	15
Hallituksen jäsenet	
Kari Haavisto	30
Göran Jönsson (10.4. alkaen)	21
Vesa Kainu	26
Esa Karppinen (10.4. asti)	6
Heikki Mairinoja (10.4. alkaen)	19

38. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Uudet taloudelliset tavoitteet

Exelin hallitus on hyväksynyt 12.2.2009 pitämässään kokouksessa uudet pitkän tähtäimen taloudelliset tavoitteet suhdannekierron aikana:

Kasvu: tavoitteena on, että Exel-konsernin keskimääräinen vuosittainen orgaaninen kasvu ylittää toimialan markkinoiden kasvuvauhdin. Kasvu yritystojen kautta on osa Exelin strategiaa.

Liikevoitto: Exelin tavoitteena on saavuttaa vähintään 10 prosentin liikevoitto nettomyynnistä.

Osinkopolitiikka: Exel pyrkii jakamaan vuosittain osinkona vähintään 40 prosenttia nettotuloksesta sikäli kun yhtiön kulloinkin taloudellinen tilanne ja kasvumahdollisuudet sen sallivat.

9.1.2009 Exel vastaanotti liputusilmoituksen Veikko Laine Oy:ltä. Sen mukaan Veikko Laine Oy:n osuus Exel Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä ja äänimäärästä on ylittänyt kahdeskymmenesosan (1/20). •

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, 1 000 EUR

	Viite	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
LIKEVAIHTO	1	46 143	44 957
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-1 254	-192
Liiketoiminnan muut tuotot		242	459
Materiaalit ja palvelut		-20 501	-16 620
Ulkopuoliset palvelut		-700	-126
Henkilöstökulut	2	-10 347	-10 386
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	3	-1 434	-1 737
Liiketoiminnan muut kulut	4	-11 167	-8 137
LIKEVOITTO		983	8 219
Rahoitustuotot ja -kulut	5		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-2 273	-173
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-1 289	8 046
Konserniavustus	6	-3 500	-7 800
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-4 789	246
Välittömät verot	7	-158	-21
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		-4 948	225

EMOYHTIÖN TASE, 1 000 EUR

	Viite	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
	8		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		92	130
Muut pitkävaikutteiset menot		755	236
		847	367
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet		116	116
Rakennukset ja rakennelmat		1 511	1 754
Koneet ja kalusto		1 744	2 537
Keskeneräiset hankinnat		630	684
		4 001	5 091
SIJOITUKSET			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		21 031	15 833
Muut osakkeet ja osuudet		61	61
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		25 940	21 352
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		3 359	4 551
Keskeneräiset tuotteet		678	1 217
Valmiit tuotteet		1 061	1 776
		5 098	7 544
Lyhytaikaiset saamiset	10		
Myyntisaamiset		3 827	3 610
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		8 662	19 722
Muut saamiset		223	159
Siirtosaamiset		1 912	808
Rahat ja pankkisaamiset		3 496	3 564
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		49 157	56 758
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	11		
Osakepääoma		2 141	2 141
Ylikurssirahasto		0	8 488
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		8 488	0
Edellisten tilikausien voitto		11 086	13 241
Tilikauden voitto/tappio		-4 948	225
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		16 767	24 094
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	12		
Lainat rahoituslaitoksilta		19 729	18 338
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	13		
Lainat rahoituslaitoksilta		4 752	8 515
Saadut ennakot		10	50
Ostovelat		1 989	2 025
Velat saman konsernin yrityksille		1 473	19
Muut velat		1 143	535
Siirtovelat		3 296	3 182
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		32 390	14 326
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		49 157	56 758

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA, 1 000 EUR

	2008	2007
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto	-4 948	225
Oikaisut tilikauden tulokseen	12 286	9 414
Käyttöpääoman muutos	8 405	4 913
Maksetut korot ja maksut	-2 472	-1 819
Saadut korot	920	831
Verot	-746	169
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	13 445	13 733
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Myydyt liiketoiminnot	25	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 004	-1 002
Sijoitukset tytäryhtiöiden osakkeisiin	-5 663	-4 200
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	30	617
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 612	-4 585
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA		
	6 833	9 148
RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	10 000	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-8 673	-1 600
Lyhytaikaisten lainojen nostot/takaisinmaksut	-2 850	700
Maksetut konserniavustukset	-3 000	-11 300
Maksetut osingot	-2 379	-2 379
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 902	-14 579
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	3 564	8 995
RAHAVARAT 31.12.	3 496	3 564

1. LIIKEVAIHTO

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
MARKKINA-ALUEITTAIN		
Pohjoismaat	17 952	19 094
Muu Eurooppa	24 842	22 951
Muu maailma	3 349	2 912
YHTEENSÄ	46 143	44 957

2. HENKILÖSTÖKULUT

Johdon palkat ja palkkiot	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Toimitusjohtajat	226	239
Hallituksen jäsenet	164	123
YHTEENSÄ	390	362
Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana		
Toimihenkilöt	66	64
Työntekijät	142	155
YHTEENSÄ	208	219

3. POISTOT

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoajat	Vuotta
Rakennukset	5–20
Koneet ja kalusto	3–8
Muut pitkävaikutteiset menot	3–8
Liikearvo	10
Aineettomat oikeudet	3–5

Emoyhtiön liiketoimintojen ja Fiberspar Inc. Performance Productsin hankinnoista johtuvat liikearvot poistetaan 10 vuodessa, koska tulonodotusajat on arvioitu 10 vuodeksi. Emoyhtiön liiketoimintojen liikearvoista on tehty arvonalennuskirjauksia 496 tuhatta euroa (2007).

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset 1 000 EUR	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Aineettomat oikeudet	44	23
Muut pitkävaikutteiset menot	147	186
Rakennukset ja rakennelmat	243	249
Koneet ja kalusto	1 000	1 279
YHTEENSÄ	1 434	1 737

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Vuokrat	664	730
Markkinointikulut	312	352
Muut kulut	10 191	7 055
YHTEENSÄ	11 167	8 137

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Tilintarkastajan palkkiot	37	24
Veroneuvonta	3	1
Muut palkkiot	51	44
YHTEENSÄ	91	70

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
MUUT KORKO- JA RAHOITUSTUOTOT		
Saman konsernin yrityksiltä	1 075	1 673
Muilta	318	64
YHTEENSÄ	1 394	1 737
KORKOKULUT JA MUUT RAHOITUSKULUT		
Saman konsernin yrityksille	-8	0
Muille	-3 666	-1 910
YHTEENSÄ	-3 674	-1 910
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-2 273	-173

6. SATUNNAISET ERÄT

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Satunnaiset kulut/konserniavustus	3 500	7 800

7. VÄLITTÖMÄT VEROT

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	158	22

8. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
AINEETTOMAT OIKEUDET		
Hankintameno 1.1.	637	527
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	110
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1	0
Siirto erien välillä	7	0
Hankintameno 31.12.	643	637
Kertyneet sumupoistot 1.1.	-506	-483
Sumupoistot 1.1.–31.12.	-44	-23
Vähennysten sumupoistot 1.1.–31.12.	1	0
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-549	-506
Kirjanpitoarvo 31.12.	92	130
PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		
Hankintameno 1.1.	2 171	2 101
Lisäykset 1.1.–31.12.	672	82
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	-12
Siirto erien välillä	-7	0
Hankintameno 31.12.	2 836	2 171
Kertyneet sumupoistot 1.1.	-1 934	-1 760
Sumupoistot 1.1.–31.12.	-147	-186
Vähennysten sumupoistot 1.1.–31.12.	0	12
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-2 081	-1 934
Kirjanpitoarvo 31.12.	755	236
MAA-ALUEET		
Hankintameno 1.1.	116	123
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	-7
Hankintameno 31.12.	116	116
Kirjanpitoarvo 31.12.	116	116
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hankintameno 1.1.	4 284	4 549
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	11
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	-276
Hankintameno 31.12.	4 284	4 284
Kertyneet sumupoistot 1.1.	-2 530	-2 376
Sumupoistot 1.1.–31.12.	-243	-250
Vähennysten sumupoistot 1.1.–31.12.	0	96
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-2 773	-2 530
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 511	1 754
KONEET JA KALUSTO		
Hankintameno 1.1.	17 952	17 317
Lisäykset 1.1.–31.12.	384	896
Vähennykset 1.1.–31.12.	-553	-261
Hankintameno 31.12.	17 783	17 952
Kertyneet sumupoistot 1.1.	-15 415	-14 281
Sumupoistot 1.1.–31.12.	-1 000	-1 279
Vähennysten sumupoistot 1.1.–31.12.	375	145
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-16 040	-15 415
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 744	2 537
Tuotantokoneiden ja -laitteiden poistamaton hankintameno	1 703	2 439

Osakkeet	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
KONSERNIYRITYKSET		
Hankintameno 1.1.	15 833	11 633
Lisäykset 31.12.	5 663	4 200
Vähennykset 31.12.	-465	0
Hankintameno 31.12.	21 031	15 833
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET		
Hankintameno 1.1.	61	61
Hankintameno 31.12.	61	61

9. EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET

Tytäryhtiöosakkeet Yhtiön nimi	Emoyhtiön omistamat %
Exel Sports Oy, Suomi	100
Exel GmbH, Saksa	100
Exel Composites N.V., Belgia	100
Exel Composites GmbH, Itävalta	100
Exel USA, Inc., USA	100
Exel Sports Sweden AB, Ruotsi	100
Exel Composites (Nanjing) Ltd, Kiina	100
Exel Composite Materials (Shenzhen) Ltd, Kiina	100
Pacific Composites (Australia) Pty Ltd, Australia	100
Pacific Composites Ltd, Australia	100
Pacific Composites (Europe) Ltd, Iso-Britannia	100
Fibreforce Composites Ltd, Iso-Britannia	100
Pacific Composites (Clacton) Ltd, Iso-Britannia	100
Pacific Composites Ltd, Uusi-Seelanti	100
Pro Stick Oy, Suomi	100

10. SAAMISET

Lyhytaikaiset saamiset, 1 000 EUR	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
SAAMISET SAMAAAN KONSERNIIN KUULUVILTA YRITYKSILTÄ		
Myyntisaamiset	7	1 018
Lainasaamiset	5 820	16 339
Siirtosaamiset	2 834	2 365
YHTEENSÄ	8 662	19 722
SAAMISET MUILTA		
Myyntisaamiset	3 827	3 610
Muut saamiset	223	159
Siirtosaamiset	1 912	808
YHTEENSÄ	5 962	4 577
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	14 623	24 299

Kumulatiivisista hyllypoistoista 1,3 (1,2) miljoonaa euroa ei ole kirjattu laskennallisia verosaamisia 371 (310) tuhatta euroa.

11. OMA PÄÄOMA

1 000 EUR	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Osakepääoma 1.1.	2 141	2 141
OSAKEPÄÄOMA 31.12.	2 141	2 141
Ylikurssirahasto 1.1.	8 488	8 488
Siirto sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	-8 488	0
YLIKURSSIRAHASTO 31.12.	0	8 488
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0	0
Siirto ylikurssirahastosta	8 488	0
SIOJITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO 31.12.	8 488	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	13 465	15 620
Osingonjako	-2 379	-2 379
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	11 086	13 241
Tilikauden tappio	-4 948	225
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 767	24 094
LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA 31.12.		
Voitto edellisiltä tilikausilta	11 086	13 241
Tilikauden tappio	-4 948	225
YHTEENSÄ	6 138	13 465

12. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1 000 EUR	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	19 729	18 338
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19 729	18 338
Velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	6 071	0

13. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
VELAT SAMAAKONSERNIIN KUULUVILLE YRITYKSILLE		
Ostovelat	120	19
Siirtovelat	1 353	0
YHTEENSÄ	1 473	19
VELAT MUILLE		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 752	8 515
Ennakkomaksut	10	50
Ostovelat	1 989	2 025
Muut velat	1 143	535
Siirtovelat	3 296	3 182
YHTEENSÄ	11 190	14 307
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 661	14 326
SIIRTOVELKOJEN ERITTELY		
Palkat ja lomapalkat sosiaalikuluneen	2 144	2 158
Muut siirtovelat	1 152	1 024
YHTEENSÄ	3 296	3 182

14. VASTUUSITOUMUKSET

Johdannaissopimukset

Korkoriski

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat alttiita korkoriskille, minkä vuoksi yhtiö on sitonut osan lainoistaan kiinteään korkoon koronvaihtosopimuksilla, jotka päättyvät vuosina 2007–2009.

1 000 EUR

	nimellisarvo	käypä arvo
Korkojohdannaiset (nettonykyarvo)		
Koronvaihtosopimukset	9 810	22
Korko-osto-optiot	3 500	25
Valuuttatermiinisopimukset	1 770	33

Velat, joiden vakuudeksi on annettu yritys kiinnitys ja kiinteistökiinnitykset

Rahalaitoslainat	24 480	26 853
Annetut kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	2 783	2 783
Annettu yritys kiinnitys	12 500	12 500

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

Luottolimiitin takaus	196	322
-----------------------	-----	-----

Eläkevastuut on katettu lakisääteisesti vakuutusyhtiön kautta.

15. LEASINGVASTUUT, VUOKRAVASTUUT JA MUUT VASTUUT

1 000 EUR

	Emoyhtiö 2008	Emoyhtiö 2007
LEASINGVASTUUT		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	352	387
Myöhemmin maksettavat	867	1 166
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	195	195
Myöhemmin maksettavat	568	763
Muut vastuut	11	874

16. OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA

Osakkeenomistuksen sektorijakauma 31.12.2008

	%
Yksityiset yritykset	14,9
Rahoitus -ja vakuutuslaitokset	21,1
Julkisyhteisöt	14,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4,1
Kotitaloudet	13,4
Ulkomaat	29,6
Joista hallintarekisteröityjä	2,3

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2008

Osakkeita	Osakkaiden lukumäärä	Osuus osakkaista	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %
1–1 000	1 390	83,08	453 637	3,81
1 001–10 000	223	13,33	660 400	5,55
10 001–50 000	25	1,49	562 117	4,73
yli 50 000	35	2,09	10 220 689	85,90

17. OSAKKEENOMISTAJAT

Tiedot osakkeenomistajista 31.12.2008

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä kpl	Osuus osakkeista ja äänimäärästä %
Nordstjernan AB	3 496 506	29,4
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	689 400	5,8
Berling Capital Oy	381 210	3,2
OP-Suomi Pienyhtiöt	380 900	3,2
Veikko Laine Oy	378 800	3,2
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	363 600	3,1
Ulkomarkkinat Oy	346 600	2,9
Alfred Berg Finland Sijoitusrahasto	343 325	2,9
Fondita Nordic Small Cap Placeringsfond	330 000	2,8
Hallintarekisteröidyt	267 951	2,3
Muut	4 918,551	41,3
YHTEENSÄ	11 896 843	100,0

18. JOHDON OMISTUS

Exel Oyj:n hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.2008 yhteensä 105 300 osaketta. Nämä vastaavat 0,88 % yhtiön osakkeista ja 0,88 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla ei ole merkittävää optio-todistuksia.

19. OSAKEANTI JA OPTIO-OHJELMAT

Varsinainen yhtiökokous päätti 10.4.2008 valtuuttaa yhtiön hallituksen päättämään osakeannista 10.4.2009 mennessä. Valtuutuksen nojalla voidaan antaa enintään 1 189 684 kappaletta osaketta. Osakeantivaltuutusta ei ole käytetty vuoden aikana.

20. KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

Osakkeen kurssikehitys (euroa)	2004	2005	2006	2007	2008
Keski kurssi	18,04	12,73	12,86	14,14	5,92
Alin kurssi	11,75	11,35	10,50	10,55	2,41
Ylin kurssi	24,00	14,80	15,13	17,45	12,20
Kurssi kauden lopussa	23,00	13,05	13,60	11,90	2,72
Osakkeiden markkina-arvo, milj. euroa	127,0	150,0	161,8	141,6	32,4
Osakkeiden vaihdon kehitys					
Vaihtomäärä, kpl	3 962,470	4 114 242	5 172 938	4 907 765	1 653 992
% KOKONAISMÄÄRÄSTÄ	73,2	35,7	43,5	41,3	13,9
Osakkeiden osakeantioikaistut lukumäärät					
Keskimäärin, kpl	5 412 764	11 549 554	11 846 725	11 896 843	11 896 843
Kauden lopussa, kpl	5 520 800	11 498 900	11 896 843	11 896 843	11 896 843

Exel Oyj:n osake on noteerattu Helsingin Pörssin I-listalla 19.10.1998 lähtien 1.5.2000 asti. Exel Oyj:n osake on noteerattu Helsingin Pörssin päälistalla 2.5.2000 lähtien. Exel Oyj:n osake on splitattu 21.04.2005 alkaen.

21. TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Luvut 1 000 euroa, ellei muuta ole mainittu	2004	2005	2006	2007	2008
Liikevaihto	83 857	91 288	112 395	113 489	94 925
Liikevoitto	13 702	12 388	386	4 780	-384
% liikevaihdosta	16,3	13,6	0,3	4,2	-0,4
Tulos ennen satunnaisia eriä	13 236	12 046	-681	2 420	-3 735
% liikevaihdosta	15,8	13,2	-0,6	2,1	-3,9
Tulos ennen varauksia ja veroja	13 236	12 046	-681	2 420	-3 735
% liikevaihdosta	15,8	13,2	-0,6	2,0	-3,9
Taseen loppusumma	46 253	54 621	81 924	75 192	59 275
Oman pääoman tuotto, %	47,8	37,3	-2,9	8,4	-14,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	45,2	34,0	1,2	7,3	0,0
Omavaraisuusaste, %	44,9	50,0	29,9	31,3	28,2
Nettovelkaantumisaste, %	36,0	30,2	112,8	118,4	123,9
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	5 803	4 119	19 863	2 469	1 765
% liikevaihdosta	6,9	4,5	17,7	2,2	1,9
Tutkimus- ja kehitysmenot	1 956	2 323	2 169	2 824	1 918
% liikevaihdosta	2,3	2,5	1,9	2,5	2,0
Henkilöstö keskimäärin	441	467	600	568	527
Henkilöstö kauden lopussa	419	466	555	579	470
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos/osake (EPS), euroa	0,84	0,78	-0,06	0,17	-0,25
Oikaistu tulos/osake (EPS), euroa*	0,80	0,76	-0,06	0,17	-0,25
Oma pääoma/osake, euroa	1,84	2,34	2,05	1,98	1,40
Osinko/osake, euroa	0,35	0,40	0,20	0,20	0
Osinko/tulos, %	41,5	53,0	-322,70	118,40	0
Efektiivinen osinkotuotto, %	3,04	3,07	1,47	1,68	0
Hinta/voitto (P/E), %	13,64	16,65	-219,41	70,44	-6,54

*Optio-oikeuksien laimennusvaikutuksella oikaistuna

Oman pääoman tuotto, % tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja - verot	x100
.....	
oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä (keskiarvo)	
Sijoitetun pääoman tuotto, % tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja + korko- ja muut rahoituskulut	x100
.....	
taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)	
Omavaraisuusaste, % oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä	x100
.....	
taseen loppusumma - saadut ennakot	
Nettovelkaantumisaste, % korolliset nettovelat (=korolliset velat - likvidit varat)	x100
.....	
oma pääoma	
Tulos/osake (EPS), euroa tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja - verot +/- vähemmistöosuus	x100
.....	
osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana	
Oma pääoma/osake, euroa oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero laskennallisella verovelalla ja vähemmistöosuudella vähennettynä	
.....	
osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osinko/osake, euroa tilikauden osinko	
.....	
osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osinko/tulos, % osakekohtainen osinko	x100
.....	
osakekohtainen tulos (laskettu kuten tunnusluvussa tulos/osake)	
Efektiiivinen osinkotuotto, % osinko/osake x 100	x100
.....	
osakeantioikaistu keskiarvo tilikauden lopussa	
Hinta/voitto (P/E), % osakeantioikaistu keskiarvo tilikauden lopussa	x100
.....	
tulos/osake	

Voitonjakoehdotus

Exel Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 14 625 649,07 euroa, josta tilikauden tappio on -4 947 868,37 euroa.

Hallitus ehdottaa,

- että osinkoa ei jaeta tilikaudelta 1.1.-31.12.2008
- voitonjakokelpoiset varat jätetään omaan pääomaan.

Vantaalla 12. päivänä helmikuuta 2009

Peter Hofvenstam
puheenjohtaja

Kari Haavisto

Göran Jönsson

Vesa Kainu

Heikki Mairinoja

Vesa Korpimies
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Vantaalla 17. päivänä helmikuuta 2009

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Eija Niemi-Nikkola
KHT

Exel Oyj:n yhtiökoukokselle

Olemme tarkastaneet Exel Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja

arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistä, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Vantaalla 17. päivänä helmikuuta 2009

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Eija Niemi-Nikkola
KHT

*Ylärivissä vasemmalta:
Peter Hofvenstam, Kari Haavisto
ja Göran Jönsson.
Alarivissä vasemmalta:
Vesa Kainu ja Heikki Mairinoja.*

HALLITUS

PUHEENJOHTAJA

Peter Hofvenstam | s. 1965

- M.Sc. (Econ.)
- Nordstjernan AB:n varatoimitusjohtaja
- Hallituksessa vuodesta 2001
- Ei omista yhtiön osakkeita
- Ruotsin kansalainen
- Yhtiön vuonna 2008 maksamat palkkiot 48 500 euroa

Työkokemus:

- E. Öhman J:or Fondkommission AB:n osakas
- AB Aritmosin rahoitusjohtaja
- Proventus AB:n rahoitusanalytiikko

Keskeisimmät samanaikaiset

luottamustehtävät:

- Hallituksen puheenjohtaja, Ramirent Oyj
- Hallituksen jäsen, Salcomp Oyj
- Useiden Nordstjernan-konsernin tytäryhtiöiden hallitusten jäsen

Kari Haavisto | s. 1941

- Kauppatieteiden lisensiaatti
- Hallituksessa vuodesta 2000
- Omistaa 32 000 yhtiön osaketta
- Suomen kansalainen
- Yhtiön vuonna 2008 maksamat palkkiot 30 000 euroa

Työkokemus:

- Metsäliitto-Yhtymän finanssijohtaja
- Metsä-Serla Oy:n varatoimitusjohtaja
- Oy Nokia Ab:n talousjohtaja

Keskeisimmät samanaikaiset

luottamustehtävät:

- Hallituksen jäsen, Aspo Oyj

Göran Jönsson | s. 1947

- M.Sc. (Econ.)
- Hallituksessa vuodesta 2008
- Omistaa 3 000 yhtiön osaketta
- Ruotsin kansalainen
- Yhtiön vuonna 2008 maksamat palkkiot 20 500 euroa

Työkokemus:

- Exel Oyj:n toimitusjohtaja
- Senior Partnersin liiketoimintakonsultti
- Akzo Nobel Industrial Coatingsin toimitusjohtaja

Vesa Kainu | s. 1947

- Insinööri
- Hallituksessa vuodesta 2000
- Ei omista yhtiön osakkeita
- Suomen kansalainen
- Yhtiön vuonna 2008 maksamat palkkiot 26 000 euroa

Työkokemus:

- Metso Venturesin toimitusjohtaja
- Metso Minerals Oy:n varatoimitusjohtaja
- Metso Paper Oy:n varatoimitusjohtaja
- Metso Paper Inc. Servicen toimitusjohtaja

Keskeisimmät samanaikaiset

luottamustehtävät:

- Hallituksen jäsen, Tamfelt Oyj Abp

Heikki Mairinoja | s. 1947

- DI, ekonomi
- Hallituksessa vuodesta 2008
- Ei omista yhtiön osakkeita
- Suomen kansalainen
- Yhtiön vuonna 2008 maksamat palkkiot 18 500 euroa

Työkokemus:

- Oy G.W. Sohlberg Ab:n toimitusjohtaja
- Uponor-konsernin toimitusjohtaja
- Uponor-konsernin varatoimitusjohtaja

Keskeisimmät samanaikaiset

luottamustehtävät:

- Hallituksen jäsen, EMG-Group Oy
- Hallituksen jäsen, Ensto Oy
- Hallituksen jäsen, Komax Oy
- Hallituksen jäsen, Lindström Oy
- Hallituksen jäsen, Suominen Yhtymä Oyj

*Ylärivissä vasemmalta:
Vesa Korpimies ja Grant Pearce.
Alarivissä vasemmalta:
Callum Gough ja Ilkka Silvanto.*

EXEL OYJ:N JOHTORYHMÄ

Vesa Korpimies | s. 1962

- Kauppatieteiden maisteri
- Toimitusjohtaja
- Yhtiön palveluksessa vuodesta 1987
- Omistaa 70 300 yhtiön osaketta
- Suomen kansalainen

Vastuualueet:

- lisäarvon luominen konsernille ja omistajille
- konsernin liiketoiminnan johtaminen ja kehittäminen tavoitteena liiketoiminnan kannattava kasvu
- konsernin strategian kehittäminen
- hallituksen päättämien toimenpiteiden toteutus
- toimivan organisaation kehitys ja ylläpito
- pääasiakas- ja sijoittajasuhteet
- muut toimitusjohtajan vastuut

Callum Gough | s. 1960

- M.Sc.
- Senior Vice President, Operaatiot
- Yhtiön palveluksessa vuodesta 2006
- Omistaa 1 500 yhtiön osaketta
- Ison-Britannian kansalainen

Vastuualueet:

- strateginen tehdassuunnittelu
- investoinnit
- strateginen hankintatoimi
- laatu ja ympäristö
- tuotekehitystoimintojen koordinointi

Työkokemus:

- Exel Compositesin Ison-Britannian yksikön johtaja
- Motherwell Bridge Aerospaceen operatiivinen johtaja
- Motherwell Bridge Plasticsin operatiivinen johtaja

Grant Pearce | s. 1960

- MBA
- Senior Vice President ja Businessalue Aasia/Tyynenmeren alueen johtaja
- Yhtiön palveluksessa vuodesta 2006
- Omistaa 1 500 yhtiön osaketta
- Australian kansalainen

Vastuualueet:

- Exelin Aasian ja Tyynenmeren alueen toimintojen johtaminen ja kehittäminen
- liiketoimintojen kannattavuuden varmistaminen
- uusien markkina-alueiden ja

segmenttien kartoittaminen

Työkokemus:

- Pacific Composites Pty. Ltd:n toimitusjohtaja
- Fibreforce Composites UK Ltd:n toimitusjohtaja
- Richardson Pacific Australian johtaja

Ilkka Silvanto | s. 1951

- KTM, varatuomari
- Senior Vice President ja talous- ja hallintojohtaja
- Yhtiön palveluksessa vuodesta 2004
- Omistaa 1 000 yhtiön osaketta
- Suomen kansalainen

Vastuualueet:

- vastuu talousasioista ja rahoituksesta
- vastuu hallinto- ja lakiasioista
- informaatiojärjestelmien ylläpito ja kehittäminen
- yhtiön hallituksen sihteeri

Työkokemus:

- Finnforest-konsernin talous- ja rahoitusjohtaja
- Metsä-Serla Oy:n mekaanisen teollisuuden talousjohtaja
- Huhtamäki Oy Marlin talouspäällikkö

Callum Gough

- Exel Composites UK

Grant Pearce

- Exel Composites Australia

Ken Smith

- Exel Composites China

Josef Lanzaier

- Exel Composites GmbH

Tarmo Karhapää

- Exel Composites Finland

Michael Lorenz

- Exel Kunststoff GmbH

Eric Moussiaux

- Exel Composites N.V.

Richard Thomas

- Exel Composites UK

Timo Lepistö

- Exel Sports Oy

Joacim Bergström

- Exel Sports Sweden AB

EXEL

Composites on maailman merkittävin ja ensimmäinen kansainvälinen pultruusioalan yritys.

EXEL OYJ ("EXEL" TAI "YHTIÖ"), Exel-konsernin emoyhtiö, on suomalainen listattu yhtiö. Exelin pääkonttori sijaitsee Mäntyharjulla.

Noudatettavat lait ja säännökset

Exelin konsernihallinnoinnissa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, arvopaperimarkkinalainsäädäntöä sekä muita julkisen osakeyhtiön hallinnointiin liittyviä viranomais määräyksiä. Tässä kirjatut periaatteet ainoastaan täydentävät lain säännöksiä.

Lisäksi Exel noudattaa Helsingin Pörssin, Keskuskauppa-kamarin ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n antamia suosituksia pörssiyhtiöiden hallinnoinnista, jotka astuivat voimaan 20.10.2008 (Suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä) poikkeuksena hallituksen valiokunnat. Tarkempi selvitys poikkeuksista löytyy kyseisen aiheen kohdasta myöhemmin tässä asiakirjassa.

Yhtiön hallintoelimet ovat yhtiökokous, hallitus sekä toimitusjohtaja. Yhtiön johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa Yhtiön operatiivisessa johtamisessa.

Yhtiökokous

Ylintä päätösvaltaa Yhtiössä käyttävät osakkeenomistajat yhtiökokouksissa, jotka Yhtiön hallitus kutsuu koolle. Nämä kokoukset koostuvat varsinaisista yhtiökokouksista sekä tarvittaessa ylimääräisistä yhtiökokouksista. Yhtiökokoukset pidetään joko Mäntyharjulla, Helsingissä tai Vantaalla.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Varsinaisen yhtiökokouksen tehtävänä on käsitellä sille yhtiöjärjestyksessä määrätyt asiat kuten tilinpäätöksen hyväksyminen, voitonjaosta päättäminen, yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valinta. Se myös vahvistaa hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot ja käsittelee yhtiökokoukselle tehdyt muut ehdotukset.

Tarvittaessa kutsutaan koolle ylimääräinen yhtiökokous käsittelemään hallitukselle tehtyä erityistä ehdotusta.

Yleensä yhtiökokous käsittelee asiat, jotka hallitus on asettanut asialistalle. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja voi esittää kirjallisen pyynnön Yhtiön hallitukselle erityisen asian asettamiseksi seuraavan yhtiökokouksen asialistalle. Mikäli osakkeenomistaja tai osakkeenomistajat, jotka yhdessä edustavat vähintään 10 prosenttia kaikista osakkeista, tai Yhtiön tilintarkastaja kirjallisesti vaativat erityisen asian käsittelemistä yhtiökokouksessa, tulee hallituksen viipymättä kutsua koolle ylimääräinen yhtiökokous asian käsittelemiseksi.

Etukäteistiedottaminen

Yhtiökokouskutsu julkaistaan hallituksen määräämissä sanomalehdissä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 17 päivää

ennen yhtiökokousta.

Henkilöt, joita osakkeenomistajien nimitysvaliokunta ehdottaa valittavaksi hallituksen jäseniksi julkaistaan yhtiökokouskutsussa tai muulla tavoin ennen varsinaista yhtiökokousta edellyttäen, että henkilöt ovat antaneet suostumuksensa valintaan. Lisäksi muut jäsenehdotukset, joita vähintään 10 prosenttia Yhtiön osakkeenomistajista kannattaa, ja jotka ovat antaneet suostumuksensa valintaan, tulee julkaista yhtiökokouskutsussa. Yhtiökokouskutsun toimittamisen jälkeen asetetut ehdokkaat on julkistettava erikseen. Lisäksi suurimman osakkeenomistajan ehdotus ulkopuolisen tilintarkastajan valinnaksi tulee julkaista yhtiökokouskutsussa.

Hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle sekä vaadittava taloudellinen informaatio tulee olla osakkeenomistajien saatavilla vähintään viikkoa ennen yhtiökokousta Yhtiön internetsivuilla.

Osakkeenomistajien osallistuminen yhtiökokoukseen

Voidakseen käyttää puhe- ja äänestysvaltaansa yhtiökokouksessa osakkeenomistajan on ilmoittauduttava Yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan osallistuminen yhtiökokoukseen

Yhtiön tavoitteena on, että kaikki hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja osallistuvat yhtiökokouksiin ellei heidän poissaololeen ole perusteltua syytä. Yhtiön tavoitteena on myös, että hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla oleva henkilö osallistuu valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, ellei hänen poissaololeen ole perusteltua syytä.

Päätöksenteko

Exelillä on vain yksi osakesarja. Yhtiökokouksessa kaikki osakkeet tuottavat yhtäläisen äänioikeuden. Exelin yhtiöjärjestyksessä ei ole lunastuslausekkeita. Yhtiön tiedossa ei ole osakkeenomistajien sopimuksia koskien Yhtiön osakkeiden omistusta tai yhdistettyjen äänioikeuksien käyttöä.

Nimeämisvaliokunta

Tarvittaessa yhtiökokous voi tehdä päätöksen nimeämisvaliokunnan nimittämisestä tekemään esitys yhtiökokoukselle seuraavan vuoden hallituksesta. Nimeämisvaliokunta muodostuu hallituksen puheenjohtajasta sekä neljän suurimman osakkeenomistajan (yhtiökokousta edeltävän marraskuun 1. päivän mukaan) valitsemista henkilöistä.

Poikkeus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän suosituksesta: Listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän suosituksen kohdasta 33 poiketen hallitus ei ole perustanut nimeämisvaliokuntaa avustamaan hallituksen jäseniä yhtiöko-

kouksen nimeämisprosessissa. Sen sijaan Yhtiön osakkeenomistajat ovat pitäneet tärkeänä sitä, että yhtiökokous perustaa osakkeenomistajien nimeämisvaliokunnan tekemään esityksen yhtiökokoukselle hallituksen jäsenten valinnasta.

Hallitus

Kokoonpano ja toimikausi

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kahdeksan varsinaista jäsentä. Hallitus valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa vuodeksi kerrallaan. Yhtiökokous nimeää hallituksen jäsenistä yhden puheenjohtajaksi.

Exel Oyj:n hallitus on 26.4.2004 vahvistanut kirjalliset menettelytapaohjeet hallituksen tehtävistä, käsiteltävistä asioista, kokouskäytännöstä ja päätöksentekomenettelystä. Ne käydään läpi ja päivitetään vuosittain ensimmäisessä varsinaista yhtiökokousta seuraavassa hallituksen kokouksessa.

Hallituksen kokouksissa ovat läsnä toimitusjohtaja sekä talousjohtaja, joka toimii kokousten sihteerinä.

Listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmäsuosituksen mukaan valtaosan hallituksen jäsenistä tulee olla riippumattomia Yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden hallituksen jäsenen tulee olla riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista.

Tehtävät

Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa ja Yhtiön yhtiöjärjestyksessä määritellyistä tehtävistä. Hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu vahvistaa Yhtiön strategia ja toimintokohdainen budjetti sekä päättää rahoitus sopimuksista sekä taloudellisesti merkittävistä investoinneista tai omaisuuden ostoista ja myynneistä. Hallitus laatii osavuosisikatsaukset ja tilinpäätöksen sekä toimintakertomuksen, nimittää Yhtiön toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä päättää toimitusjohtajan palkkiosta. Hallitus seuraa Yhtiön taloudellista kehitystä Yhtiön johtoryhmän toimittaman informaation avulla.

Hallitus tarkastelee toimintaansa ja työmenetelmiään vuosittain ensimmäisessä kokouksessaan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen.

Hallitus arvioi jäsenten riippumattomuuden ensimmäisessä kokouksessaan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen.

Kokoukset, palkkiot ja muut etuisuudet

Hallitus kokoontuu noin 10 kertaa vuodessa. Yhtiökokous määrittelee hallituksen jäsenten palkkiot.

Vuosi 2008

Riippumattomuusarviointi

Exelin hallitus on suorittanut Corporate Governance -suosituksen kohdan 18 mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa Yhtiöön. Hallituksen jäsenten arvioidaan olevan riippumattomia Yhtiöstä. Kari Haavisto, Göran Jönsson, Vesa Kainu ja Heikki Mairinoja ovat riippumattomia suurimmista osakkeenomistajista. Peter Hofvenstam ei ole riippumaton

suurimmista osakkeenomistajista, koska hän on Nordstjernan AB:n varatoimitusjohtaja. Göran Jönsson ei ole riippumaton yhtiöstä, sillä hän on yhtiön entinen toimitusjohtaja. Hallitus on listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä annetun riippumattomuussuosituksen mukainen.

Exelin varsinainen yhtiökokous valitsi 10.4.2008 uudestaan Yhtiön hallitukseen Kari Haaviston, Peter Hofvenstamin ja Vesa Kainun. Göran Jönsson ja Heikki Mairinoja valittiin hallituksen uusiksi jäseniksi. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Peter Hofvenstam.

Tieto hallituksen jäsenistä (henkilö- ja omistustiedot) on esitetty kohdassa "Hallituksen jäsenet".

Vuonna 2008 hallitus kokoontui 16 kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95 prosenttia.

Vuoden 2008 varsinaisen yhtiökokouksen päättämät kuukausi- ja kokouspalkkiot hallituksen jäsenille vuodelle 2008 olivat:

Puheenjohtajan vuosipalkkio 32 000 euroa

Jäsenen vuosipalkkio 14 000 euroa

Puheenjohtajan kokouspalkkio 1 500 euroa/kokous

Jäsenen kokouspalkkio 1 000 euroa/kokous

Hallituksen jäsenet saivat vuoden 2008 aikana toimestaan konsernissa palkkioita yhteensä 164 tuhatta euroa. Lisäksi hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja matkakustannusten ja muiden hallitustyöskentelystä aiheutuvien kustannusten korvaukseen Yhtiön vakiintuneen käytännön ja matkustussäännön mukaisesti.

Tieto kullekin hallituksen jäsenelle annetuista palkkioista vuonna 2008 on esitetty kohdassa "Hallituksen jäsenet".

Hallituksen jäsenille ei ole annettu palkkiona Exelin hallitustyöskentelystä optioita tai Yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen valiokunnat

Yhtiöllä on yksi pysyvä valiokunta, nimeämisvaliokunta. Hallitus valvoo sen toimintaa ja on hyväksynyt sille kirjallisen työjärjestyksen. Nimeämisvaliokunta muodostuu hallituksen puheenjohtajasta sekä neljän suurimman osakkeenomistajan (yhtiökokousta edeltävän marraskuun 1. päivän omistajaluettelon mukaan) valitsemista henkilöistä.

Nimeämisvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2008 Tomas Billing (Nordstjernan AB) puheenjohtajana, Mikko Mursula (Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Ilmarinen), Esa Karppinen (Berling Capital Oy), Pertti Laine (Veikko Laine Oy) sekä Peter Hofvenstam. Valiokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2008.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtajan nimittää hallitus. Toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa Yhtiön juoksevaa hallintoa lakien ja määräysten sekä hallituksen antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti. Toimitusjohtajan vastuulla on yllä mainittujen lakien ja määräysten ja

hallituksen antamien päätösten lisäksi mm. varmistaa liiketoiminnan kasvu, akvisitiot ja muut strategiset projektit, omistajarvon kasvu, kannattavuus ja toiminnan tehokkuus sekä investoinnit hallituksen määrittelemissä rajoissa.

Toimitusjohtajalla on hallituksen hyväksymä toimitusjohtajasopimus, jossa määritellään toimitusjohtajan vastuut, valtuudet, kompensatiot ja irtisanomiskäytäntö. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä eläkesopimusta. Kuukausipalkan ja luontoisetujen lisäksi toimitusjohtaja on oikeutettu vuosibonukseen ja pitkäaikaiseen kannustusohjelmaan.

Toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi Businessalue Aasia/Tyynenmeren alueen johtaja, Senior Vice President, Operaatiot sekä talousjohtaja. Toimitusjohtaja valitsee johtoryhmän ja johtaa sen toimintaa. Johtoryhmä kokoontuu kuudesta kymmeneen kertaan vuodessa ja sen tehtäviin kuuluvat liiketoiminnan juoksevan hallinnon hoitamisen ja kaikkien liiketoiminta-alueiden kehittämisen lisäksi mm. liiketoiminta- ja strategisten suunnitelmien laadinta ja niiden toimeenpano.

Vuosi 2008

Exelin toimitusjohtaja on KTM Vesa Korpimies.

Palkat, palkkiot ja luontoisedut

Toimitusjohtaja Vesa Korpimiehen palkat ja luontoisedut vuonna 2008 olivat 166 tuhatta euroa. Rahapalkan lisäksi hänellä on puhelinetu ja autoetu, joka sisältyy yllä mainittuun summaan.

Tietoa toimitusjohtajasta vuodelta 2008 (henkilötiedot ja osakkeenomistus) on esitetty kohdassa "Johtoryhmän jäsenet".

Ylimmän johdon palkitseminen ja kannustejärjestelmät

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta.

Toimitusjohtaja tekee ehdotuksen muiden johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta hallitukselle, joka päättää palkitsemisesta.

Hallitus on hyväksynyt Yhtiön ylimmälle johdolle suunnatun pitkän aikajänteen kannustusohjelman periaatteet.

Pitkän aikajänteen kannustejärjestelmät

Vuonna 2007 Exel Oyj:n hallitus päätti Yhtiön ylimmälle johdolle suunnatusta uudesta pitkäaikaisesta kannustusohjelmasta. Ohjelman tarkoitus on kannustaa ohjelmaan kuuluvia henkilöitä parantamaan Exelin pitkäaikaisesta kannattavuutta ja arvoa ja palkita heitä näiden tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjelma koostuu kolmesta alaohjelmasta (yksi per vuosi vuosille 2007, 2008 ja 2009). Jokainen alaohjelma kestää kolme vuotta.

Osallistujat palkitaan jokaisessa alaohjelmassa jos hallituksen määrittelemät taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Hallitus päättää tulos/osake (EPS) sekä sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) -tunnuslukujen kasvua koskevat tavoitteet erikseen jokaiselle alaohjelmalle ennen alaohjelman alkamista Hallitus päättää jokaisen alaohjelman palkitsemisen maksimimäärästä ja se voidaan antaa käteisenä tai vastaavana määränä yhtiön

osakkeita. Ohjelman kustannus kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja se lisätään tilinpäätökseen. Vuonna 2008 maksimimääräksi määriteltiin miljoona euroa. Vuodelta 2008 ei palkkiota maksettu.

Tilintarkastajat ja valvontajärjestelmä

Yhtiöllä on varsinaisen yhtiökokouksen valitsema yksi tilintarkastaja. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan tehtävä päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Ylin vastuu kirjanpidosta ja varainhoidon valvonnasta kuuluu Yhtiön hallitukselle. Tilintarkastajat antavat Yhtiön osakkeenomistajille lakisääteisen tilintarkastuskertomuksen Yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Tilintarkastuksen tehtävänä läpi vuoden on todistaa, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikaudella. Ulkomaiset tytäryhtiöt kuuluvat vuosittaisen tilintarkastusohjelman piiriin. Hallitus tapaa tilintarkastajaa vähintään kerran vuodessa.

Lisäksi tilintarkastaja suorittaa tilikauden aikana valvontatilintarkastusta harkintansa ja Yhtiön kanssa sovitun käytännön mukaisesti.

Vuosi 2008

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous valitsi Yhtiölle yhden tilintarkastajan, joka on KHT-yhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Eija Niemi-Nikkola. Vuodelta 2008 ulkopuoliselle tilintarkastajalle maksettiin palkkiota 206 tuhatta euroa Exel-konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastuksesta. Tilintarkastuksen ulkopuolisista palveluksista maksettiin palkkiota 170 tuhatta euroa.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Exelin liiketoimintoja johdetaan ja valvotaan yllä esitetyn hallinto- ja johtamisjärjestelmän mukaisesti.

Ylin vastuu Yhtiön sisäisen valvonnan järjestämisestä koskien Yhtiön kirjanpitoa ja taloutta on hallituksella. Toimitusjohtaja on vastuussa siitä, että Yhtiön kirjanpito vastaa lain määräyksiä ja että talousasiat on järjestetty luotettavalla tavalla.

Taloudellinen raportointi ja konsernin valvonta

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja valvontaa ja muita liiketoiminnallisia tavoitteita seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla sekä systemaattisilla johdon kokouksilla kaikissa liiketoimintayksiköissä. Taloudellisiin raporteihin sisältyvät toteutuneet tiedot, suunnitelmat ja ajantasaiset ennusteet kuluvalle vuodelle. Johdon kokouksissa käydään läpi taloudelliset raportit, liiketoimintasuunnitelmien seuranta, uusien suunnitelmien laatiminen, sisäisten ja ulkoisten projektien seuranta sekä laatu- ja henkilöstöasiat.

Riskienhallinta

Exelin keskeinen lyhyen tähtäimen tavoite on parantaa kannattavuutta ja kilpailukykyä merkittävästi sekä varmistaa liiketoi-

minnan vaatimusten taloudellinen tilanne. Exelin riskienhallintakonseptin ensisijainen tehtävä on tukea näiden tavoitteiden toteutumista. Osana hallinnointikäytäntöä riskienhallinta on hallituksen ja operatiivisen johdon systemaattinen väline, jolla se seuraa ja arvioi näiden tavoitteiden toteutumista sekä liiketoimintaa koskevia uhkia ja mahdollisuuksia.

Exelin riskienhallintakonseptin tehtävänä on myös auttaa sopeutumaan liiketoiminnassa ja riskiympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Yhtiön johtoryhmä on vahvistanut riskienhallintaa koskevat ohjeet hallituksen hyväksymien periaatteiden pohjalta. Liiketoimintayksiköt vastaavat riskienhallinnan toteutuksesta ja riskien

tunnistamisesta. Johtoryhmä valvoo riskien ja riskikeskittymien kehitystä. Liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutuksin.

Konsernin tehokkaasti toimivan taloudellisen valvonnan ja perustetun controller-toiminnon vuoksi Yhtiöllä ei ole erillistä sisäistä tarkastustoimintoa.

Hallinnointikäytännön päivittäminen

Exelin ajantasainen hallinnointikäytäntö on luettavissa yhtiön internetsivulta. Exelin internetsivut ovat saatavilla suomeksi ja englanniksi.

EXELIN KESKEINEN LYHYEN TÄHTÄIMEN TAVOITE on parantaa kannattavuutta ja kilpailukykyä merkittävästi sekä varmistaa liiketoiminnan vaatimusten taloudellinen tilanne. Exelin riskienhallintakonseptin ensisijainen tehtävä on tukea näiden tavoitteiden toteutumista. Osana hallinnointikäytäntöä riskienhallinta on hallituksen systemaattinen väline, jolla se seuraa ja arvioi näiden tavoitteiden toteutumista sekä liiketoimintaa koskevia uhkia ja mahdollisuuksia.

Exelin riskienhallintakonseptin tehtävänä on myös auttaa sopeutumaan liiketoiminnassa ja riskiympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Riskienhallinnan periaatteet

Riskit ovat seikkoja, jotka ovat uhka yrityksen tavoitteiden saavuttamiselle. Niitä mitataan niiden vaikutuksilla sekä niiden toteutumisen todennäköisyydellä.

Liiketoimintayksiköt ja konsernitoiminnot tunnistavat ja arvioivat riskinsä.

Riskienhallinta on jatkuva prosessi, joka on integroitu yhtiön strategiaprosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, päivittäiseen päätöksentekoon ja toimintojen seuraamiseen. Riskienhallinta on myös osa sisäistä valvontaa.

Exel harkitsee riskinottoa vasta arvioituaan huolellisesti riskiä mahdollisen tuoton kannalta. Riskienhallinnan tavoitteena on systemaattisesti tunnistaa ja arvioida riskejä ja hallita niitä kustannustehokkaasti seuraavasti:

- varmistamalla, että kaikki tunnistetut riskit, jotka koskevat henkilöstöä, asiakkaita, tuotteita, mainetta, omaisuutta, aineetonta omaisuutta ja toimintaa hallinnoidaan aina lakien ja määräysten mukaisesti ja muutoin parhaan tietämyksen mukaan ottaen huomioon vallitsevan taloudellisen tilanteen
- täyttämällä sidosryhmien odotukset (omistajat, asiakkaat, henkilöstö, toimittajat ja lähiympäristöt)
- varmistamalla kokonaisriskienhallinnan ja minimoimalla kokonaisriskit
- varmistamalla keskeytymättömän tuotannon
- edistämällä mahdollisuuksien ja tuloksetekokyvyn tehokasta hyödyntämistä

Exelin hallitus on vahvistanut riskienhallinnan periaatteet. Niitä arvioidaan vuosittain, jotta varmistutaan siitä, että ne vastaavat olemassa olevaan tilanteeseen ja muutoksiin, jotka ovat tapahtuneet liiketoimintaympäristössä.

Vuonna 2007 Exel tunnisti ja arvioi riskit. Liiketoimintaa koskevat riskit voidaan jakaa strategisiin, operatiivisiin ja rahoitusriskeihin sekä vahinkoriskeihin. Ne voivat olla seurausta sekä organisaation sisäisistä että ulkoisista tekijöistä. Eräät erityisriskit voivat olla seurausta sekä ulkoisista että sisäisistä tekijöistä. Strategisia ja operatiivisia riskejä tarkastellaan yksikkö-, divisioona- ja konsernitasolla.

Strategiset riskit

Strategisissa riskeissä Exel altistuu markkinatilanteelle ja kuluttajien käyttäytymiselle kuluttajatuotteiden markkinoilla, joilla urheiluvälineitä myydään. Keskeisiä raaka-aineita, erityisesti hiilikuitua, tuottaa vain muutama toimittaja, ja tasapaino kysynnän ja tarjonnan välillä saattaa aiheuttaa pitkiä ajanjaksoja, jolloin raaka-aineesta on pulaa. Myös akvisitioihin liittyy riskejä, joissa hyötyjen ja synergioiden toteutunut taso saattaa erota suunnitellusta.

Operatiiviset riskit

Operatiivisessa liiketoiminnassa riskit tunnistetaan raaka-aineiden hintojen vaihtelussa sekä absoluuttisesti että suhteessa kilpaileviin materiaaleihin. Ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuuden vähäisyys saattaa paikallisesti vaikuttaa liiketoiminnan laatuun ja tuottavuuteen. Itse kehitetyn teknologian suojaaminen on tärkeää ja riski immateriaalioikeuksien loukkauksille kasvaa, kun liiketoiminta laajenee globaalisti. Lisäksi toimittajien ja alihankkijoiden merkitys ja niihin liittyvät riskit ovat kasvaneet.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskit koostuvat valuutta-, korko-, likviditeetti- ja jälleerahoitusriskeistä sekä luotto- ja vastapuoliriskeistä. Valuutta- ja korkoriskejä hallinnoidaan erilaisilla suojausinstrumenteilla. Konsernin myyntisaamia turvataan luottovakuutuksella.

Valuuttakurssiriski

Valtaosa laskutuksesta ja ostoista tapahtuu euroissa. Yhdysvaltain dollarin, Ison-Britannian punnan, Australian dollarin tai Ruotsin kruunun kurssimuutokset saattavat vaikuttaa yhtiön tulokseen. Yhtiö pyrkii suojautumaan kurssimuutosriskeiltä käyttämällä osto- ja myyntisopimuksissa valuuttalausekkeita sekä suojausinstrumenttien avulla.

Korkoriski

Exelin rahoituspolitiikka perustuu yhteistyöhön muutamien pankkien kanssa pitkäaikaisen lainapääoman saannin turvaamiseksi. Exelin likviditeetti perustuu pitkäaikaisiin rahoitussopimuksiin ja lyhytaikaisiin rahoitustuotteisiin, kuten luottolimiitteihin ja luotollisiin tileihin. Korkorisien hallitsemiseksi yhtiön lainat pyritään hajauttamaan vaihtuva- ja kiinteäkorkoisin instrumentteihin. Lisäksi yhtiö käyttää koronvaihtosopimuksia.

Luottoriski

Exel altistuu luottoriskeille lähinnä myyntisaatavista. Yhtiöllä on globaali asiakaskunta eikä merkittäviä riskikeskittymiä ole. Yleensä Exel käyttää luottovakuutusta.

Vahinkoriski

Vaaroilla tarkoitetaan työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä äkillisiä onnettomuuksia, henkilöstön turvallisuuden vaarantavia onnettomuuksia, ympäristöriskejä, tulipaloja ja muita onnet-

tomuuksia, luonnonkatastrofeja ja turvallisuusriskejä. Exel on varautunut näihin riskeihin laatimalla turvallisuusohjeita, sertifiointiperiaatteita, pelastautumissuunnitelmia ja turvallisuusohjeita. Riskien toteutuminen on otettu huomioon vakuutusperiaatteissa.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Vastuu sisäisestä valvonnasta kuuluu yhtiön hallitukselle.

Yhtiön johtoryhmä on vahvistanut riskienhallintaa koskevat ohjeet hallituksen hyväksymien periaatteiden pohjalta. Liiketoimintayksiköt vastaavat riskienhallinnan toteutuksesta ja riskien tunnistamisesta. Johtoryhmä valvoo riskien ja riskikeskittymien kehitystä.

Liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutuksin. •

4.1.2008 klo 14.00

Yt-neuvottelut käynnistetään Exel Oyj:n Mäntyharjun tehtaalla

22.2.2008 klo 13.45

Exel Oyj:n Mäntyharjun tehtaan yt-neuvottelut päättyivät

27.2.2008 klo 11.00

Exel Oyj:n neljäs vuosineljännes ja tilinpäätöstiedote 2007

27.2.2008 klo 11.05

Vesa Korpimiehestä Exel Oyj:n uusi toimitusjohtaja

27.2.2008 klo 11.20

Exel Oyj:n nimitysvaliokunnan ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle

13.3.2008 klo 8.51

Kutsu Exel Oyj:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

13.3.2008 klo 13.00

Exel Oyj:n vuosikooste vuodelta 2007

14.3.2008 klo 13.00

Muutos Exel Oyj:n tammi–maaliskuun 2008 osavuositarkastuksen julkaisuajankohtaan

7.4.2008 klo 9.00

Exelin ensimmäisestä vuosineljänneksestä tulossa heikko

10.4.2008 klo 14.00

Exel Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

2.5.2008 klo 13.30

Exel myy Outdoor-liiketoimintansa Karhu Sportsille

2.5.2008 klo 13.30

Exel Oyj:n osavuositarkastus 1.1.–31.3.2008

30.5.2008 klo 16.00

Exel Sportsin Outdoor-liiketoiminnan myynti Karhu Sportsille saatu päätökseen

24.7.2008 klo 11.00

Exel Oyj:n osavuositarkastus 1.1.–30.6.2008

30.10.2008 klo 11.00

Yt-neuvottelut käynnistetään Exel Sports Oy:ssä ja Exel Sports Sweden AB:ssa. Mäntyharjun tehtaalla lomautuksia.

30.10.2008 klo 11.00

Exel Oyj:n osavuositarkastus 1.1.–30.9.2008

21.11.2008 klo 15.15

Exel Sports Oy:n yt-neuvottelut päättyivät

23.12.2008 klo 10.00

Exel Oyj:n yhtiökokous ja tulosjulkistukset vuonna 2009

ANTENNISUOJAPROFIILI langattomien tietoverkkojen antennien (GSM, 2G, 3G, jne.) runkorakenne, jonka sisälle itse antenni sijoitetaan. Suojaa antennia sääolosuhteilta, toimii antennin runkorakenteena ja sallii radioaaltojen vapaan kulun profiilin läpi.

HARTSI-INJEKTIO (RESIN INFUSION) valmistusmenetelmä, jossa hartsi injektoidaan lujitteisiin muotissa ali- ja/tai ylipaineen avulla.

ILS-MASTO osa mittarilähestymislaitteistoa (ILS), jonka avulla lentokoneet pystyvät laskeutumaan huonon näkyvyyden vallitessa.

KAAVINTERÄ paperiradan ohjauksessa ja paperikoneiden teolojen kunnossapidossa käytettävä tuote.

KOMPOSIITTI yleisnimi kaikille kahden tai useamman materiaalin yhdistelmille, joissa materiaalit toimivat yhdessä, mutta eivät ole lienneet tai sulautuneet toisiinsa. Muovikomposiitit ovat yksi komposiittien tärkeimmistä alaryhmistä. Lujien kuitujen ja muoviaineen muodostamia komposiitteja kutsutaan lujitemuoveiksi. Se on erittäin kevyt ja erityisen luja materiaali. Komposiittia käytetään rakenteissa, joilta vaaditaan suurta lujuutta ja keveyttä. Tyypillisiä käyttökohteita ovat esimerkiksi lentokoneiden ja veneiden rakenteet. Komposiitti kestää erittäin hyvin myös auringonvaloa, ultraviolettisäteilyä ja lämpötilan vaihtelua. Sillä on korkea iskunkestävyys ja se kestää erinomaisesti mekaanista rasitusta. Komposiitti on lisäksi kierrätyskelpoista.

KOMPOSIITTIPROFIILI pultruusiomenetelmällä tuotettu, asiakaskohtaisesti suunniteltu komposiittinen tuoterakenne.

KUITUKELAUS (FILAMENT WINDING) laminointimenetelmään lukeutuva kuitulujitettujen tuotteiden valmistusmenetelmä, jossa muoviaineella kyllästetyt kuidut kelataan pyörivän muotin ympärille.

KÄSINLAMINOINTI (HAND LAY-UP) laminointimenetelmään lukeutuva kuitulujitettujen tuotteiden valmistusmenetelmä, jossa lujitteet asetellaan käsin muottiin. Laminoitavat lujitteet voidaan kyllästää hartsiilla etukäteen tai vasta muotissa.

NICHE-MARKKINSEGMENTTI kapea markkinasegmentti; erikoistuminen tarkkaan valittuihin kapeisiin erikoisalueisiin, joissa pyritään saavuttamaan markkinajohtajuus.

PULL-WINDING Exelin itse kehittämä jatkuvatoiminen tuotantomenetelmä, jossa on yhdistetty pultruusio- ja kelausmenetelmät.

PULTRUUSIO (suulakeveto) Pultruusioprosessi on jatkuvatoiminen valmistusmenetelmä, jolla tuotetaan korkeatasoisia komposiittiprofiileja, joiden mekaaniset ominaisuudet ovat toistettavissa. Pultruusiolla valmistetut tuotteet koostuvat pääasiassa kuiduista (hiili- tai lasikuidut tai aramidi) joko yksin tai yhdessä yhdistettynä sideaineeseen (polyesteri, vinyylesteri, epoksi tai fenoli).

Pultruusioprosessissa jatkuvat kuidut impregnoidaan hartsiilla. Sen jälkeen kuidut ohjataan ohjaimen läpi tavoitteena lujuuden suuntaaminen ja muodon antaminen. Tämän jälkeen hartsiilla kostutetut lujitteet vedetään muottina toimivan, lämmitetyn suulakkeen läpi, jossa kappale saa muotonsa ja hartsi kovettuu. Kovettunut tuote voidaan joko katkaista määrämittaan tai toimittaa kelalla. Teknisesti kappaleen koolle ei ole olemassa ylärajaa, vaan määrämittana toimitettavien tuotteiden kokoa rajoittavat ainoastaan varastointiin ja kuljetukseen liittyvät seikat.

PULTRUUDERI pultruusioteknologian avulla tuotteita valmistava yritys.

RESPONSIBLE CARE kemianteollisuuden omaehtoinen, maailmanlaajuinen ympäristö- ja turvallisuusohjelma.

RISTIKKOMASTO lähinnä lentokenttien lähestymisvalomastojen tukirakenteena käytettävä komposiittinen, Exelin patentoima tuote.

RUISKULAMINOINTI (SPRAY UP) laminaattien valmistusmenetelmä, jossa avoimeen muottiin ruiskutetaan hartsi ja katkottuja lujitekuituja.

VIIRANVAIHTOSALKO paperikoneen viiran vaihdossa käytettävä tankomainen komposiittiprofiili.

Yhtiökokous

Exel Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 16.4.2009 klo 10.00 Kansallissalissa osoitteessa Aleksanterinkatu 44, Helsinki.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään 9.4.2009 klo 16.00 kirjallisesti osoitteeseen Exel Oyj, PL 29, 52701 Mäntyharju, puhelimitse numeroon 020 7541 225, telefaksilla numeroon 020 7541 202 tai sähköpostilla investor@exel.fi. Kirjeitse ilmoittauduttaessa on kirjeen oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan edellä mainittuun osoitteeseen ilmoittautumisen yhteydessä.

Osinko

Hallitus on päättänyt ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2008 ei makseta osinkoa.

Osoitteenmuutokset

Osakkaan henkilö- ja osoitetietojen muutokset pyydämme ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa arvo-osuustili on.

Taloudelliset katsaukset vuonna 2009

Vuoden 2008 vuosikertomuksen lisäksi Exel julkaisee kolme osavuosikatsausta. Ne ilmestyvät 7.5.2009, 23.7.2009 ja 29.10.2009. Vuosikertomus ja osavuosikatsaukset sekä pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi, ja ne ovat saatavissa konsernin internetsivuilta osoitteessa www.exel.net. Pörssitiedotteista, vuosikertomuksista ja osavuosikatsauksista voi tilata sähköisen version ilmoittautumalla sähköpostilistalle yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.exel.net. •

Pääkonttori**Exel Oyj**

Uutelantie 24 B, PL 29
52701 Mäntyharju
Puh. 020 7541 200
Fax 020 7541 202
Sähköposti: investor@exel.fi

Exel Oyj,**Kivaran tehdas**

Muovilaaksontie 2
82110 Heinävaara
Puh. 020 7541 200
Fax 020 7541 330
Sähköposti: profiles@exel.fi

Exel Oyj,**Vantaan toimisto**

Mäkituvantie 5
01510 Vantaa
Puh. 020 7541 200
Fax 020 7541 201
Sähköposti: investor@exel.fi

Exel GmbH, Voerde

Alte Hünxer Strasse 139
46562 Voerde, Germany
Puh. +49 281 16412 10
Fax +49 281 16412 20
Sähköposti: office.voerde@exel.net

Exel Composites N.V.

Industriepark De Bruwaan 2
9700 Oudenaarde, Belgium
Puh. +32 55 33 30 11
Fax +32 55 33 30 40
Sähköposti: office.oudenaarde@
exelcomposites.com

Exel Composites GmbH

Industriestrasse - West 8
8605 Kapfenberg, Austria
Puh. +43 3863 33 180
Fax +43 3862 33 180 25
Sähköposti: office.kapfenberg@exel.net

**Exel Composites Australia,
Melbourne**

991 Mountain Highway
Boronia, Victoria 3155, Australia
Puh. +61 (9)3 8727 9600
Fax +61 (0)3 8727 9688
Sähköposti: office.melbourne@exel.net

**Exel Composites Australia,
Brisbane**

15 Ada Street Coopers Plains,
Queensland 4108, Australia
Puh. +61 (0)7 3274 1099
Fax +61 (0)7 3274 2041
Sähköposti: office.brisbane@exel.net

Exel Composites China

No 2120 Cheng Xin Da Dao
Science Park, Jiangning
Nanjing 31112, China
Puh. +86 25 52 1216 4669
Fax +86 25 5216 4993
Sähköposti: office.nanjing@exel.net

Exel Composites UK

Fairoak Lane, Whitehouse
Runcorn, Chesire WA7 3DU
United Kingdom
Puh. +44 1928 701 515
Fax +44 1928 713 572
Sähköposti: office.runcorn@exel.net

Exel Sports Oy

Valimotie 5
01510 Vantaa
Puh. 020 7541 200
Fax 020 7541 214
Sähköposti: exelsports@exel.fi
www.exelsports.net

Exel Sports Sweden AB

Furunäsvägen 105
S-941 52 Piteå, Sverige
Puh. +46 (911) 66 501
Fax +46 (911) 66 142
Sähköposti: info@gateway.se